

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-2-5 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-22/325-144
Karar Tarihi : 20.06.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Selvi KOCABAY, Selin DURSUN, Burcu ÇALIŞKAN OLGUN,
Mustafa YAMAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- TürkNet İletişim Hizmetleri A.Ş.
Büyükdere Cad. No:121 Ercan Han Kat:2
34394 Gayrettepe/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Örnek Mah. Turgut Özal Bulvarı 2 No:4 06103
Aydınlıkevler/Ankara
- TTNET A.Ş.
Esentepe Mah. Salih Tozan Sok. Karamancılar İş Merkezi D Blok
No:16 34394 Şişli/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Türk Telekomünikasyon A.Ş. ve TTNET A.Ş.'den oluşan ekonomik bütünlüğün perakende seviyede internet hizmetlerine yönelik tarife değişikliği sürecinde toptan maliyetlere ilişkin ortaya çıkan bilgi asimetrisinden yararlanmak ve fiyat sıkıştırması yapmak suretiyle alternatif işletmeciler aleyhine 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- TurkNet İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin (TurkNet), elektronik haberleşme sektöründe sabit telefon hizmeti, internet servis sağlayıcılığı hizmeti ve altyapı işletmeciliği hizmeti yetkilendirmeleri çerçevesinde hizmet sunduğu,
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından, elektronik haberleşme sektöründe yerleşik işletmeci olan Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (Türk Telekom) sabit telefon şebekesine erişim pazarı, sabit şebekede çağrı başlatma pazarı, sabit şebekede çağrı sonlandırma pazarı, veri akış erişimini içeren toptan genişbant erişim pazarı, fiziksel şebeke altyapısına erişim pazarı ile toptan ve perakende seviyede sunulan kiralık devre pazarında "etkin piyasa gücü"ne (EPG) sahip işletmeci olarak belirlendiği,
- Türk Telekom'un toptan seviyede internet erişim hizmetleri sunmasının yanı sıra %100 iştiraki olan TTNET A.Ş. (TTNET) aracılığıyla perakende seviyede de internet hizmeti sunduğu ve 2018 yılı 3. çeyrek pazar verileri raporuna göre TTNET'in abone sayısına göre %67,08, gelire göre %66,09 pazar payına sahip olduğu, dolayısıyla Türk Telekom'un hem toptan hem de perakende seviyede internet erişim hizmetleri pazarında hâkim durumda bulunduğu,

- TurkNet'in, internet servis sağlayıcılığı yetkilendirmesi kapsamındaki internet hizmetinin büyük çoğunluğunu Türk Telekom'dan Veri Akış Erişimi (VAE) yöntemi ile aboneye erişim sağlayarak sunduğu, diğer bir ifadeyle Türk Telekom'un EPG olarak belirlendiği pazarlarda yer alan ürünler üzerinden kendi şebeke omurgasını oluşturup abonelerine erişim sağlayarak faaliyet sürdürdüğü, bu çerçevede Türk Telekom'un hem müşterisi hem de rakibi konumunda olduğu,
- Başvuru kapsamında ilgili ürün pazarının *"toptan seviyede sabit internet erişim pazarı"* ve *"perakende internet erişim hizmeti pazarı"* olarak belirlenmesi gerektiği,
- İnternet servis sağlayıcıları (İSS) tarafından perakende seviyede tüketicilere uygulanan *"adil kullanım noktası"* (AKN) uygulamasına 27.12.2016 tarihli ve 2016/DK-THD/518 sayılı BTK kararı ile 31.12.2018 tarihi itibarıyla son verileceği,
- TTNET'in internet sitesinden yaptığı 04.12.2018 tarihli *"Ocak 2019 tarihi itibari ile geçerli olmak üzere, Türk Telekom evde/işte internet ücretlerinde fiyat düzenlemesi gerçekleştirilecektir. Kampanyalara katılım sağlamış ve taahhütleri devam eden müşterilerimiz ve 1 Ocak 2019'a kadar kampanyalara katılım yoluyla Türk Telekom abonesi olacak müşterilerimiz taahhüt süresince fiyat değişikliğinden etkilenmeyecektir. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olacak Bireysel ve Kurumsal tarife ücretlerini görmek için tıklayınız"* şeklindeki duyuru ile perakende seviyede tarife değişikliğini açıkladığı,
- Ayrıca aynı gün bir basın açıklaması ile söz konusu tarife değişikliğinin AKN'nin kaldırılmasına bağlandığı ve AKN'nin kaldırılmasının Türk Telekom'un bir inisiyatifi gibi gösterildiği, oysa AKN'nin kaldırılmasına ilişkin sürecin iki yıl öncesinden başladığı ve Türk Telekom'un bu kararı uygulamak durumunda olduğu,
- Diğer taraftan AKN'nin kaldırılmasının TTNET'in perakende seviyede fiyat artışı yapmasını gerektirmediği, zira AKN'nin kaldırılmasının etkisinin toptan seviyede transmisyon maliyetlerine yansiyacak bir unsur olduğu, TTNET'in abone başı kullanımı 550 kbps olduğundan kısa sürede logaritmik transmisyon formülündeki 750 kbps'lık sınırın aşılmasının söz konusu olmadığı,
- Ancak TTNET'in bahse konu AKN'nin kaldırılması sürecinde sürekli reklamlarla ve basındaki zam haberleri ile kamuoyu algısı oluşturduğu ve bu algıyı *"yılbaşında zam geliyor, aboneliklerinizi yenileyin, aboneliğiniz varsa da taahhütlerinizi uzatın ki, zamlardan etkilenmeyin"* şeklinde yönlendirdiği, bu kapsamda;
 - Mevcut taahhütlü abonelerinin taahhütlerini yenileyip, abone ömürlerini uzattığı,
 - Taahhütsüz aboneleri, taahhütlü paketlere ikna edip yine abone ömrünü uzattığı,
 - Yeni abonelik edinebilmek adına, alternatif işletmecilerin aboneleri de dahil olmak üzere tüketicilere yapılan aramaları yoğunlaştırdığı,
- Diğer yandan bu süreçte Türk Telekom'un, İSS'lere uyguladığı ve İSS'lerin toptan seviyede maliyetleri içerisinde olan port ve transmisyon tarifelerinde artışa gittiği, Türk Telekom'un BTK onayına sunduğu *"Port Transmisyon ve THK¹ Tarife Ücretleri Revizyonu"* teklifini 13.12.2018 tarihli e-posta ile işletmecilerle paylaştığı,

¹ Toptan Hat Kiralama.

buna göre;

- Yeni aboneler için 01.01.2019 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde, mevcut aboneler için ise her çeyrek azalan kademeli indirimler uygulanarak 24 aylık periyot sonunda tamamlanacak şekilde port ücretlerinde artış öngörüldüğü,
- AKN uygulamasının sona ermesi ile artacak internet kullanımının etkisi göz önünde bulundurularak transmisyona tarifesindeki baremlerin değiştirilmesinin planlandığı,
- Port ücretlerine uygulanması planlanan zam oranlarının THK'li portlar için %5 ile %66 arasında değiştiği, transmisyona ücretlerinde ise temel olarak logaritmik formüldeki 750 kbps üst sınırın 900 kbps olarak güncellendiği,
- Alternatif işletmecilerin, port ve transmisyona maliyetlerinin netleşmemesi nedeniyle AKN'nin kaldırılması sürecinde yeni bir perakende fiyat stratejisi belirleyemedikleri için yeni paketleri pazara sunamadıkları, TTNET ile rekabet edebilecek teklifleri oluşturamadıkları ve gerekli aksiyonları alamadıkları,
- İnternet erişim pazarında pazar payını etkileyen yeni abonelik ve işletmeci değişikliği olmak üzere iki tür hareketin bulunduğu, yeni aboneliklerin daha çok 4 Mbps hızlarında ve sübvans edilen paketlerle edinildiği, bu paketlerin hedefinin tüketiciyi internetle tanıştırmak olduğu,
- Pazar payının değişmesindeki en önemli etkenin ise işletmeci değişikliği olduğu, pazarda en büyük abone bazına sahip işletmeci TTNET olduğundan TTNET'in pazardaki işletmeci değişikliği içeren abone hareketlerinin kısıtlanmasının son derece kritik öneme sahip olduğu,
- Abonelerin taahhütlerinin yenilenmesi yoluyla abone ömürlerinin uzatılmasının, Türk Telekom'un işletmeci değişikliği yapan (churn) abone adedini önümüzdeki iki yıl boyunca düşüreceği,
- Bir abonenin iki yıl gibi uzun bir süre TTNET'te kalmasının pazardaki alternatif işletmecilerin, bu süre içinde altyapı geliştirmeleri de mümkün olmadığından, pazardan çıkarılmasına neden olacağı,
- Bahse konu bilgi asimetrisinin rekabet sorunu yaratmaması için Türk Telekom'un toptan seviyede yeni port ve transmisyona ücretlerinin onaylanmasının ardından ve diğer işletmecilerin de perakende stratejilerini belirleyebileceği bir geçiş süresi sonunda perakende tarifelerde artışa gitmesi gerektiği

hususları ifade edilmektedir. Başvuruda ayrıca TTNET'in kampanyalarının fiyat sıkıştırmasına neden olduğu iddia edilmekte, bu kapsamda;

- TTNET'in özellikle taahhüt yenileme sürecinde abonelere hangi teklifleri sunduğu net olarak bilinemediğinden, AKN'nin kaldırılması sürecinde yaptığı kampanya kapsamında mevcut 2018 tarifeleri ile 2019'a kadar edindiği abonelerin maliyet kalemlerini oluşturacak BTK onayına sunulan port ve transmisyona ücretleri ile fiyat sıkıştırması yapıp yapmadığının somut verilerle belirlenmenin zor olduğu,
- Ancak Türk Telekom'un toptan seviyede 16 Mbps hıza kadar THK'lı ADSL Port ücretlerini 10.58 TL'den 17.57 TL'ye, 35 Mbps'a kadar THK'lı VDSL ve Fiber port ücretlerini kampanyalı olarak 19,57 TL'ye, 100 Mbps'a kadar THK'lı VDSL ve Fiber port ücretlerini de yine kampanyalı olarak 20.57 TL'ye yükselttiği, transmisyona maliyetlerinde ise TTNET'in aylık abone başı kullanımı 750 kbps'ı

aşmadığından, AKN kalksa dahi artış olmayacağına varsayıldığı ve dolayısıyla son toptan fiyatlar dikkate alındığında, 8 ve 16 Mbps gibi düşük hızlardaki hizmetlerde fiyat sıkıştırma olasılığının bulunduğu

iddia edilmektedir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 01.02.2019 tarih ve 683 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 01.03.2019 tarih ve 2019-2-5/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 13.03.2019 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 19-12/149-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı üzerine hazırlanan 10.06.2019 tarih, 2019-2-5/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda;

- Haklarında önaraştırma yürütülen Türk Telekom ve TTNET'den oluşan ekonomik bütünlüğün (ekonomik bütünlük), toptan sabit genişbant internet erişim hizmetleri pazarında ve perakende sabit genişbant internet erişim hizmetleri pazarında hâkim durumda bulunduğu,
- Türk Telekom tarafından yeni toptan port ve transmision maliyetlerinin belirlenmesi sürecinde TTNET lehine bilgi asimetrisi yaratıldığı ve bu bilgi asimetrisinin perakende genişbant internet tarifelerinin belirlenmesi sürecinde TTNET lehine ve rakip İSS'ler aleyhine kullanılmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesinin ihlal edildiğinin tespit edilemediği,
- TTNET tarafından 2018 yılı Aralık ayında satışı yapılan perakende genişbant internet paketlerinin, 2019 yılında uygulanması öngörülen ve BTK onayına sunulan port ve transmision maliyetleri ile fiyat sıkıştırmasına yol açtığı ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiğinin tespit edilemediği,
- Bu nedenle Türk Telekom ve TTNET hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Önaraştırma kapsamında 08.05.2019 tarihinde Türk Telekom, TTNET ve Türk Telekom Teknoloji Merkezi'nde yerinde incelemeler yapılmıştır. Teşebbüslerden talep edilen bilgi ve belgeler, Türk Telekom tarafından 16.05.2019 tarih ve 3254 sayı, TTNET tarafından 17.05.2019 tarih ve 3319 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal ettirilmiştir. Ayrıca 17.05.2019 tarih ve 5968 sayı ile TTNET'ten talep edilen bilgiler 23.05.2019 tarih ve 3492 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir. Ayrıca, şikayetçi TurkNet'ten talep edilen bilgi ve belgeler 13.05.2019 tarih ve 3195 sayı ile, Türk Telekom'dan talep edilen ilave bilgi ve belgeler 17.05.2019 tarih ve 3329 sayı, 22.05.2019 tarih ve 3464 sayı ile, TTNET'ten talep edilen ilave bilgi ve belgeler 28.05.2019 tarih ve 3606 sayı, 29.05.2019 tarih ve 3624 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Başvurunun elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olması sebebiyle 13.03.2019 tarihli ve 3258 sayılı yazı ile BTK'dan görüş talep edilmiştir. Söz konusu görüş 30.04.2019 tarihli ve 2989 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)

- (7) 1995 yılında kurulan ve 2015 yılı itibarıyla Türk Telekom Mobil İletişim Hizmetleri A.Ş. ve TTNET'in tüzel kişiliklerini muhafaza ederek entegre bir yapıya geçen Türk Telekom, Türkiye'de sabit telefon, mobil telefon, veri ve internet hizmetleri ile katma değerli hizmetler alanında faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Ocak 2016 itibarıyla söz konusu ürün ve hizmetlerin tamamı Türk Telekom tarafından, Türk Telekom tek markası altında bir araya getirilmiştir.
- (8) Türk Telekom; mobil operatör Türk Telekom Mobil, genişbant operatörü TTNET, yakınsama teknolojileri şirketi Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri A.Ş., bilgi teknolojileri çözüm sağlayıcısı Innova Bilişim Çözümleri A.Ş., çevrimiçi eğitim yazılımları şirketi Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş., çağrı merkezi şirketi AssisTT Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri A.Ş. ve toptan veri ve kapasite servis sağlayıcısı Türk Telekom International ve iştiraklerinin hisselerinin tamamına sahiptir.
- (9) Türk Telekom, 406 sayılı Kanun'a ve özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket statüsünde olup, %(.....) oranındaki hissesi T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına, %(.....) oranındaki hissesi Türkiye Varlık Fonu'na, %(.....) oranındaki hissesi Levent Yapılandırma Yönetimi A.Ş.'ye (LYY) ait olup LYY'deki hisselerine; Akbank T.A.Ş. %(.....), Türkiye Garanti Bankası A.Ş. %(.....), Türkiye İş Bankası A.Ş. %(.....) ve LYY (UK) International Holdco Limited %(.....) oranında sahip olup kalan %(.....)'luk hisseyi çok sayıda paydaş elinde bulundurmaktadır. Türk Telekom'un kalan %(.....) oranındaki hissesi 2008 yılı Mayıs ayından itibaren halka arz edilmiştir.

I.1.2. TTNET A.Ş. (TTNET)

- (10) TTNET, Türk Telekom Grubu'nun internet servis sağlayıcısı olarak 26.04.2006 tarihinde kurulmuş ve BTK'nın 09.05.2006 tarihli kararıyla kablolu ve kablosuz internet servis sağlayıcılığı hizmeti için genel izin kapsamında yetkilendirilerek 14.05.2006 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır. Türk Telekom'un kontrolünde bulunan TTNET, İSS hizmetinin yanı sıra BTK tarafından altyapı işletmeciliği hizmeti, kablolu yayın hizmeti, sabit telefon hizmeti, sanal mobil şebeke hizmeti, uydu haberleşme hizmeti ve uydu platform hizmeti alanlarında, RTÜK tarafından ise kablolu yayın platform işletmeciliği ve uydu yayın platform işletmeciliği alanlarında yetkilendirilmiştir.

I.2. BTK Görüşü

- (11) Yukarıda özetlenen başvurunun elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olması sebebiyle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun (EHK) 7. maddesinin ikinci fıkrası gereğince BTK'dan görüş talep edilmiştir.
- (12) Anılan görüşte;
- 5809 sayılı Kanun kapsamında elektronik haberleşme pazarlarına ilişkin düzenlemelerin BTK tarafından gerçekleştirildiği, bu kapsamda yürütülen pazar analizleri neticesinde hem ilgili pazarların tanımlandığı hem de ilgili pazarlarda EPG'ye sahip işletmelerin belirlendiği,
 - İlgili mevzuat kapsamında BTK tarafından yapılan pazar analizi çalışmaları neticesinde EPG'ye sahip olduğu belirlenen işletmecilere erişim ve referans teklif hazırlama yükümlülükleri de dahil olmak üzere çeşitli yükümlülükler getirilebildiği,
 - İlgili pazarlarda getirilen yükümlülüklerin bir sonucu olarak, Türk Telekom'un İSS'lere toptan seviyede sunduğu DSL internet hizmeti tarifeleri BTK onayına tabi iken, DSL, kablo, fiber vb. altyapılar üzerinden İSS'lerin son kullanıcılara perakende

seviyede sunduğu internet erişimi tarifelerinin BTK onayına tabi olmadığı,

- Genişbant hizmetlerinde uygulanmakta olan AKN'nin kaldırılmasına yönelik olarak 27.12.2016 tarihli ve 2016/DK-THD/518 sayılı Kurul kararının 11. maddesinde "31.12.2018 tarihi itibarıyla AKN uygulamasına son verilmesi" hükmüne yer verildiği,
- Söz konusu düzenlemeyle İSS'lere yaklaşık olarak 2 yıllık bir geçiş süreci öngörüldüğü ve 31.12.2018 tarihi itibarıyla genişbant internet paketlerinde AKN uygulamasına son verildiği,
- 31.12.2018 tarihi yaklaştıkça işletmecilerin AKN uygulamasını içeren paketlerini abone alımına kapatması beklenirken, beklenenin aksine TTNET dahil bazı işletmeciler tarafından AKN'li genişbant paketlerine taahhütlü olarak abone alımına devam edildiğinin gözlemlendiği,
- Ancak mezkûr Kurul kararı gereği, belirtilen tarihten sonra abonelere AKN'li paketlerle hizmet sunulmasının mümkün olmaması nedeniyle söz konusu AKN'li paketleri taahhütlü olarak kullanan abonelerin, işletmeciler tarafından ilave bir ücret ödemediği internet hızı üzerinden limitsiz paketlere geçirilmesinin gerektiği ve bu itibarla, özellikle 2018 yılı Aralık ayı içerisinde abonelerin yoğun bir şekilde AKN'li paketlere verdikleri taahhütleri yenilediklerinin bilindiği,
- AKN uygulamasının kaldırıldığı tarih öncesinde ve sonrasında sunulan genişbant internet tarifelerinin doğrudan karşılaştırılabilirliğinin bulunmadığı,
- AKN uygulamasının kaldırılmasına yönelik alınan Kurul kararı nedeniyle 31.12.2018 tarihi sonrasında genişbant internet hizmetlerinin tarife yapısında önemli değişikliğe gidildiği, AKN'li paketler abone alımına kapatılırken limitsiz genişbant erişim hizmetlerinin tarifelerinde genel olarak bir indirim yapıldığı, sonrasında ise kotalı paketlerin sunulmasının yaygınlaştığı,
- Diğer taraftan, AKN uygulamasının sonlanması ile artacak kullanımların birim maliyetler üzerindeki azaltıcı etkisi göz önünde bulundurularak toptan genişbant hizmetlerinde port ve transmasyon ücretlerine yönelik revize teklifin BTK onayına sunulmasının istendiği ve Türk Telekom tarafından toptan port ve transmasyon ücretlerine dair teklifin BTK'ya gönderildiği,
- Bu kapsamda, port ücretlerinin eski ve yeni abonelere farklı uygulanması hususu da dahil olmak üzere söz konusu teklife ilişkin değerlendirme çalışmalarının devam etmekte olduğu ve söz konusu ücretlerde 2017 yılından bu yana herhangi bir değişiklik yapılmadığı

ifade edilmektedir.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İnternet Hizmetleri Hakkında Genel Bilgi

- (13) İnternet, birbiriyle iletişim halinde olan çok sayıdaki şebekenin bir bütünüdür. Kullanıcılar internet erişimi hizmeti yoluyla diğer şebekelerle veri alışverişinde bulunabilmektedir. İnternet erişimi hizmeti belli bir zaman diliminde alınabilen ya da gönderilebilen verinin büyüklüğüne (bant genişliği) göre darbant ve genişbant olarak farklılaşabilmektedir. Bu çerçevede genişbant kavramı; çevirmeli bağlantıdan daha yüksek hızda erişim sağlayan DSL, kablo modem, fiber optik, genişbant telsiz erişim sistemleri veya uydu aracılığıyla yapılan internet erişimini bir bütün olarak kapsayacak şekilde kullanılmaktadır.
- (14) Genişbant internet erişim pazarını toptan ve perakende olmak üzere ikiye ayırmak

mümkündür. Toptan genişbant internet hizmetleri pazarında İSS'ler kendi altyapılarını tesis edebildikleri gibi, tesisi son derece maliyetli olan yatırımlara katlanmak yerine, altyapı sahibi teşebbüslerden toptan seviyede internet erişim hizmeti alabilmektedir. İSS'ler toptan seviyede altyapı sahibi teşebbüsten aldıkları bu hizmeti perakende seviyede son kullanıcılara sunmaktadır.

- (15) Perakende genişbant erişim için kullanılan teknolojileri perakende sabit genişbant ve mobil genişbant olarak ikiye ayırmak mümkündür. Bakır kablo ağı üzerinden sunulan hizmetler, kablo TV şebekesi üzerinden sunulan hizmetler ile fiber optik şebeke üzerinden sunulan hizmetler sabit genişbant internet erişim hizmetleri kapsamında yer almaktadır.
- (16) Ülkemizde faaliyet gösteren İSS'lerin tamamı DSL hizmetlerini, toptan seviyede genişbant internet pazarında Türk Telekom'un bakır kablo altyapısına erişmek suretiyle sunmaktadır. BTK düzenlemelerine göre İSS'ler "yeniden satış" (AI-Sat), "veri akışı erişimi" (VAE) ve "yerel ağa ayrıştırılmış erişim" (YAPA) yöntemleriyle Türk Telekom bakır kablo şebekesine erişebilmektedir. Bahse konu erişim modelleri arasındaki temel fark, İSS'lerin Türk Telekom altyapısına bağımlılık dereceleri ve dolayısıyla kendi altyapılarına yapacakları yatırımın maliyetidir. Yeniden satış modeli İSS'nin altyapıya en az yatırım yapmasını gerektiren erişim yöntemi iken, YAPA modelinin tercih edilmesi halinde işletmecinin kendi altyapısına yapması gereken altyapı yatırımı artmaktadır. BTK verilerine göre çok büyük bir oranda erişim, VAE yöntemi ile sağlanmaktadır.
- (17) Toptan seviyede sabit genişbant internet pazarında fiyatlandırma yönteminde birtakım değişiklikler olmuştur. BTK'nın kararı² doğrultusunda 14.10.2016 tarihi itibarıyla toptan seviyede sabit genişbant internet hizmetinin sunulmasında paket bazlı tarifeden port ve transmisyona bazlı tarifeye geçilmiştir. Port ücreti abone başına sabit bir maliyet olup transmisyona maliyetleri ise yine Kurul tarafından megabit başına belirlenmekte ve abonelerin kullanımıyla doğru orantılı olarak değişkenlik göstermektedir.
- (18) Türkiye'de sabit genişbant internet erişim hizmetleri Türk Telekom tarafından 2000'li yılların başından itibaren sağlanmaya başlanmıştır. 2003 yılında sadece 18.604 abone genişbant internet hizmeti almaktayken, bu sayı 2018 yılı son çeyreği itibarıyla büyük bir artış göstererek 74 milyonu aşmıştır³. Söz konusu abonelerden sabit genişbant internet erişimi hizmeti alanların sayısı 13,4 milyondur. Sabit genişbant internet abonelerinin çoğunluğu Türk Telekom'un sahip olduğu DSL altyapısı üzerinden hizmet almaktadır (%70,8).
- (19) Günümüzde, sabit genişbant alanında fiber erişim teknolojisi önemli bir paya sahip olup, abonelere yüksek bant genişliklerinde erişim imkânı sağlamaktadır. Fiber teknoloji ile hizmet alan abonelerin sayısı yıllar itibarıyla artmaktadır. 2017 yılı itibarıyla 2.336.687 olan fiber abone sayısı, %19,9 artış göstererek 2.800.557'ye ulaşmıştır.⁴ Türk Telekom dışındaki bazı İSS'lerin (Superonline, D-Smart, TurkNet) de fiber optik altyapıya yatırım yaptığı ve kendi altyapıları üzerinden hizmet verdiği görülmektedir.
- (20) Kablo TV altyapısı üzerinden sağlanan internet hizmetleri de sabit genişbant alanında uzun zamandır var olan bir teknolojidir. Kablo TV şebekesi üzerinden sağlanan internet hizmetlerinin DSL teknolojisine göre en temel dezavantajı, altyapının paylaşımlı olması ve bunun sonucunda kullanıcılara tahsis edilen bant genişliğinin kullanım yoğunluğuna göre farklılık gösterebilmesidir. Kablo TV altyapısı üzerinden internet kullanan abone sayısı 2018 yılı son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %12,7 artarak

² 04.10.2016 tarihli ve 2016/DK-ETD/419 sayılı BTK kararı.

³ BTK Pazar Verileri Raporu 2018 Yılı 4. Çeyrek.

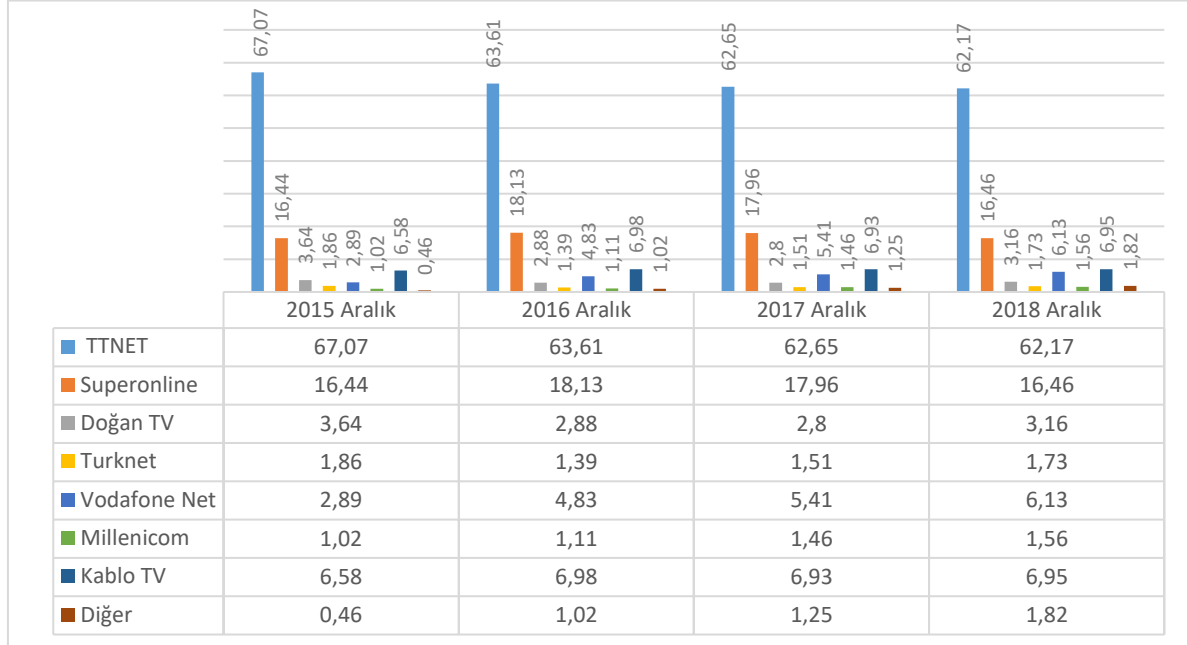
⁴ BTK Pazar Verileri Raporu 2018 Yılı 4. Çeyrek.

19-22/325-144

932.121'ye yükselmiştir⁵.

- (21) 2018 yılının son çeyreği itibarıyla yaklaşık 120 işletmecinin İSS olarak aktif hizmet verdiği görülmektedir. İSS'lerin 2018 yılı gelirleri bir önceki yıla göre %14'lük artışla 8 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Aşağıda 2015-2018 yılları itibarıyla İSS'lerin pazar payı verileri yer almaktadır.

Şekil 1: İSS'lerin 2015-2018 Yılları Pazar Payları (%)

Kaynak: BTK Pazar Verileri Raporları

- (22) Şekilden görüleceği üzere, TTNET'in pazar payı yıllar itibarıyla azalan bir seyir göstererek 2018 yılı Aralık ayında %62 seviyesine düşmüştür. İlgili dönemde TTNET'in en yakın rakibi konumunda olan Superonline'ın pazar payı ise %16 seviyesindedir.
- (23) Perakende genişbant erişimin bir diğer türü, mobil şebekeler üzerinden erişimdir. BTK tarafından mobil genişbant erişimi, "3G veya daha üstündeki mobil standartları kullanan internet erişimi" olarak tanımlanmaktadır.
- (24) Türkiye'de 2009 yılı Ağustos ayında devreye giren 3. nesil telekomünikasyon hizmetleri (3G), mobil iletişim operatörleri Avea, Turkcell ve Vodafone aracılığıyla sunulmaya başlanmıştır. Nisan 2016'da Türkiye'de de kullanılmaya başlanan ve kamuoyunda 4.5G olarak bilinen IMT-Advanced, dünyada kullanılan en son mobil haberleşme teknolojisinin genel adıdır. Bu teknoloji daha yüksek hızda, daha düşük gecikme süresi ve yüksek kapasitede mobil internet sağlayan mobil iletişim teknolojisidir. 4.5G teknolojisi 3G teknolojisine kıyasla çok daha hızlı veri ve internet bağlantısı, düşük gecikme süresi ile kesintisiz iletişim, yüksek görüntü kalitesi, daha iyi kapsama alanı, bulut bilişim teknolojisini kullanma, gerçek zamanlı veri paylaşımı, video konferans ve telekonferansta hızlı ve kaliteli iletişim, gelişmiş multimedya entegrasyonu, verilere uzaktan erişim, maliyet düşüşü, kaynakların verimli kullanılması, zaman tasarrufu gibi faydalar sağlamaktadır.
- (25) Temmuz 2009'da sunulmaya başlanan 3G hizmeti kapsamında Mart 2016 sonu itibarıyla 65.949.652 aboneye ulaşılmıştır. Ancak Nisan 2016'da 4.5G'nin hayata geçmesiyle 3G aboneliğinden 4.5G aboneliğine hızlı bir geçiş süreci yaşanmış, 2018 son çeyrekte 3G

⁵ BTK Pazar Verileri Raporu 2018 Yılı 4. Çeyrek.

abone sayısı 6.641.597'ye düşerken 4.5G abone sayısı 71.348.727'ye çıkmıştır.

- (26) 4.5G hizmeti için 2018 yılı Aralık ayı sonunda “aktif 4.5G abone sayısı” (cihazı ve SIM kartı 4.5G hizmetine uygun olan abone sayısı) 40.178.723 iken 4.5G uyumlu cihaz sayısı 46.844.015 olarak gerçekleşmiştir. 3G ve 4.5G hizmetiyle birlikte mobil bilgisayardan ve cepten internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı 61.092.863'e, sadece 4.5G hizmetiyle birlikte mobil bilgisayardan ve cepten internet hizmeti alan mobil genişbant abone sayısı da 41.964.092'ye yükselmiştir. 2018 yılı son çeyrekte toplam mobil internet kullanım miktarı ise 864.370 TB, 4.5G kullanıcılarının toplam mobil internet kullanım miktarı ise 849.952 TB olarak gerçekleşmiştir. Aralık 2018 itibarıyla mobil genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımı 4,8 GB seviyesinde iken, cihazı ve SIM kartı 4.5G hizmetine uygun olan 4.5G abonelerinin data kullanımı ise aylık 7,2 GB olarak gerçekleşmiştir.⁶

1.3.2. İlgili Ürün Pazarı

- (27) Sabit genişbant internet erişim hizmetlerinde pazar toptan ve perakende seviyede birbirinden ayrılmaktadır. Aşağıda toptan ve perakende sabit genişbant internet erişim hizmetlerinin özellikleri ve yapısı iki ayrı bölümde incelenmiştir.

1.3.2.1. Toptan Sabit Genişbant İnternet Erişim Hizmetleri

- (28) Toptan sabit genişbant internet hizmetleri pazarında İSS'ler kendi altyapılarını tesis edebildikleri gibi, tesisi son derece maliyetli olan yatırımlara katılmak yerine, altyapı sahibi teşebbüslerden toptan seviyede internet erişim hizmeti alabilmektedir. İSS'ler toptan seviyede altyapı sahibi teşebbüsten aldıkları bu hizmeti perakende seviyede son kullanıcılara sunmaktadır. Genişbant hizmetlerine erişim için kullanılan teknolojik altyapılar bakır kablo ağı üzerinden sunulan hizmetler (xDSL), Kablo TV şebekesi üzerinden sunulan hizmetler (Kablo internet), Fiber, Genişbant Telsiz Erişim, Wi-Fi, Uydu, Asenkron/Eşzamansız Transfer Modu (ATM), Frame relay/Çerçeve Röle (FR), Metro Ethernet (ME) ve Simetrik Yüksek Hızlı Sayısal Abone Hattı (G.SHDSL) gibi altyapılar olarak sıralanmaktadır. BTK tarafından hazırlanan “Veri Akış Erişimini İçeren Toptan Genişbant Erişim Pazarı Pazar Analizi” dokümanında arz ve talep yönlü ikame değerlendirmeleri çerçevesinde xDSL, ATM, FR, ME internetin aynı ilgili ürün pazarında olduğu tespitine yer verilmiştir.
- (29) Ülkemizde faaliyet gösteren İSS'lerin tamamı DSL hizmetlerini, toptan seviyede genişbant internet pazarında yerleşik teşebbüs konumundaki Türk Telekom'un bakır kablo altyapısına erişmek suretiyle sunmaktadır. BTK düzenlemelerine göre İSS'ler “yeniden satış”, “VAE” ve “YAPA” yöntemleriyle Türk Telekom'un bakır kablo şebekesine erişebilmektedir. Bahse konu erişim modelleri arasındaki temel fark, İSS'lerin Türk Telekom altyapısına bağımlılık dereceleri ve dolayısıyla kendi altyapılarına yapacakları yatırımın maliyetidir. Yeniden satış modeli İSS'nin altyapıya en az yatırım yapmasını gerektiren erişim yöntemi iken, YAPA modelinin tercih edilmesi halinde işletmecinin kendi altyapısına yapması gereken yatırım miktarı artmaktadır.
- (30) Türk Telekom, BTK tarafından alınan 07.01.2010 tarihli ve 2010/DK.10/20 sayılı karar ile veri akış erişimini içeren toptan genişbant erişim piyasasında etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda Türk Telekom, erişim sağlama (xDSL), referans erişim teklifi hazırlama ve yayınlama (xDSL AI-Sat, xDSL IP seviyesinde VAE), ayırım gözetmeme, şeffaflık, maliyet esaslı tarife belirleme (tarife kontrolü) yükümlülüklerine tabi tutulmuştur. Türk Telekom'un toptan seviyede uygulayacağı xDSL VAE ücretleri BTK tarafından belirlenmektedir.

⁶ BTK Pazar Verileri Raporu 2018 Yılı 4. Çeyrek.

- (31) Yukarıda ifade edilen hususlar ve şikâyet konusunun Türk Telekom'un toptan pazarda sahip olduğu pazar gücünü İSS'ler arasında ayrımcılık yapacak şekilde kullanmasına ilişkin olması sebebiyle ilgili ürün pazarlarından biri, geçmiş Kurul kararlarına paralel şekilde "toptan sabit genişbant internet hizmetleri" olarak belirlenmiştir.

I.3.2.2. Perakende Sabit Genişbant İnternet Erişim Hizmetleri

- (32) "Toptan genişbant internet hizmetleri piyasasında hâkim durumda bulunan Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlükte bulunan TNET'in, perakende genişbant internet erişim hizmetleri piyasasında uyguladığı fiyatlama politikasıyla fiyat sıkılaşmasına yol açtığı iddiası"nın incelendiği 19.12.2013 tarihli ve 13-71/992-423 sayılı Kurul kararında perakende pazara ilişkin değerlendirmede altyapı, yatırım gereksinimi, teknoloji, veri kapasitesinin paylaşılması, kullanıcı kitlesi ve alışkanlıkları, tüketilen veri miktarı, sunulan bağlantı hızı, hizmet/bağlantı kalitesi ve fiyat gibi unsurlar özellikle göz önünde bulundurulurken DSL, fiber ve kablo teknolojilerinin birbirine ikame olduğu, mobil şebekelerin ise tüketici gözünde sabit şebekelere ikame oluşturacak düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle perakende seviye için ilgili ürün pazarı mobil internet erişim hizmetleri dahil edilmeyerek DSL, fiber ve kablo altyapıları üzerinden internet erişimini kapsayacak şekilde "perakende sabit genişbant internet erişim hizmetleri" olarak belirlenmiştir. 05.02.2015 tarihli ve 15-06/74-31 sayılı ve 09.02.2017 tarihli ve 17-06/52-19 sayılı Rekabet Kurulu kararlarında da pazar dinamiklerinde pazar tanımına etki edecek bir değişikliğin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anılan kararlardan bu yana sektörde yaşanan en büyük gelişme mobil genişbant internet hizmetlerinde 4.5G teknolojisinin kullanılmaya başlanmasıdır. Her ne kadar 4.5G ile mobil internetin hızı ve buna bağlı olarak kullanılan veri miktarı artsa da mobil şebekenin sabit genişbant internet hizmetlerine ikame teşkil edip etmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (33) Son yıllarda sabit genişbant internet ve mobil genişbant internet yakınsaması söz konusu olmakla birlikte, her iki teknolojinin barındırdığı teknik farklılıklar, internet kullanım tercihleri, veri indirme hızı/miktarı, fiyat ve sektör uygulamaları göz önüne alındığında her iki şebeke üzerinden sunulan internet hizmetlerinin arz ve talep yönüyle birbirinden farklılaştığı görülmektedir.

I.3.2.2.1. Teknik Özellikler

- (34) Mobil ve sabit genişbant internet hizmetlerinin sunumu için işletmeciler farklı yetkilendirmelere ve farklı altyapı şebeke elemanlarına ihtiyaç duymakta; işletmeciler açısından her iki şebekenin farklılaşan yatırım gereksinimleri ve maliyetleri bulunmaktadır. Sabit genişbant internet hizmetleri DSL, kablo ve fiber altyapılar üzerinden verilirken mobil genişbant internet erişim hizmetleri, sabit teknolojilerden farklı olarak, radyo frekansları üzerinden sağlanmaktadır.
- (35) Sabit genişbant internet hizmetleri her aboneye özgü bir kapasite sunmakta ve aboneler kullanım yerlerine kadar uzanan bir bakır kablo/fiber aracılığıyla, var olan teknoloji kısıtı dahilinde, başka bir abonenin ya da abone grubunun kullanımından bağımsız olarak hizmet alabilmektedir. Mobil genişbant internet erişim hizmetleri ise kapsama alanı dahilindeki bölgede kapasitenin son kullanıcılara paylaştırılarak kullandırılmasına dayanan bir teknoloji olduğundan, kullanıcılara bir bağlantı hızı garantisini sağlayamamakta, sağlanan hız bölgedeki baz istasyonun kapasitesine, bu kapasiteyi kullanan abone sayısına ve sinyalin gücüne göre değişmektedir.

I.3.2.2.2. Veri İndirme Hızı ve Veri Miktarı

- (36) Son yıllarda yaşanan en büyük gelişme mobil genişbant internet hizmetlerinde 4.5G

teknolojisinin kullanılmaya başlanmasıdır. Her ne kadar 4.5G ile mobil internetin hızı ve buna bağlı olarak kullanılan veri miktarı artsa da mobil şebekenin hala sabit genişbant internet hizmetlerine ikame teşkil etmediği değerlendirilmektedir. Nitekim, dosyadaki bilgilerden 2018 yılı son çeyreği itibarıyla Türkiye’de sabit genişbant abonelerinin yaklaşık %68’inin 10-30 Mbps/sn hızda bağlantı sunan paketleri tercih ettikleri anlaşılmaktadır. 1 Mbit/sn hızdan düşük hız tercih eden abonelerin oranı %1 olup 4-8 Mbit/sn arası hızlardaki bağlantıları tercih eden abonelerin oranı ise %15,7 olarak gerçekleşmiştir.

- (37) Ayrıca, sabit genişbant ve mobil genişbant internet abonelerinin yıllar itibarıyla ortalama veri kullanım miktarlarına bakıldığında; 2018 yılı son çeyrekte sabit genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımının 97,5 GB seviyesinde iken mobil genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımının 4,8 GB seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Cihazı ve SIM kartı 4.5G hizmetine uygun olan 4.5G abonelerinin veri kullanımı ise 7,2 GB olarak gerçekleşmiştir⁷.

I.3.2.2.3. İnternet Kullanım Amaçları

- (38) Sabit genişbant internet hizmetleri hane halkının ortak kullanımına; mobil genişbant internet hizmetleri ise bireysel kullanıma yöneliktir. Mobil genişbant internet üzerinden aboneler daha ziyade e-mail kullanımı, sosyal medya, haber takibi vb. günlük işlemleri gerçekleştirmekteyken film, dizi gibi yüksek veri kullanımı gerektiren hizmetlerin kullanımında sabit genişbant interneti tercih etmektedirler. Bu bakımdan her iki hizmetin kullanım amacının ve alanının farklılaştığı söylenebilecektir. Ayrıca dosyadaki bilgilerden anlaşıldığı üzere, her iki hizmetin abone sayısının yıllar itibarıyla birlikte artması, tüketicinin gözünde söz konusu hizmetlerin farklılaştığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilecektir.
- (39) Bu açıklamalar çerçevesinde, bir diğer ilgili ürün pazarı, geçmiş Rekabet Kurulu kararlarında olduğu gibi DSL, kablo ve fiber teknolojilerini içerecek şekilde “perakende sabit genişbant internet erişim hizmetleri” olarak tespit edilmiştir.

I.3.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (40) Başvuru konusu hizmetler bakımından ülke çapında rekabet şartlarının homojen olması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.4. Adil Kullanım Noktası Hakkında Bilgi

- (41) Adil kullanım kotası veya adil kullanım noktası, internet kullanıcılarının şebeke kullanımı sırasında yoğun veri trafiği uygulayarak neden olabileceği teknik problemleri, hasarları ve ağdaki verimliliğin düşmesini önlemek amacıyla planlanmış bir uygulamadır. Telekomünikasyon şirketleri bu uygulamayı genellikle kullanıcılarının mağdur olmaması, aynı kalitede ve daha sağlıklı hizmet alabilmeleri için devreye alınan bir uygulama olarak tanımlamaktadır. Uygulamanın çalışma prensibi, yoğun veri trafiğini engelleyebilmek için belirli bir kullanım limitinden sonra internet hızlarını düşürerek kullanıcıların sınırlandırılmasıdır.
- (42) BTK tarafından 27.12.2016 tarih ve 2016/DK-THD/518 sayıyla; “yaşanan teknolojik gelişmeler ve artan tüketici talep ve şikâyetleri dikkate alınarak sabit ve mobil internet erişiminde AKN uygulamalarında şeffaflığın sağlanması, AKN sonrası veri hızında iyileştirmelerin yapılması ve internet hizmetlerine erişim ile ilgili gelişmelere uygun düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla” gerekli değerlendirmeler yapılmış, işletmecilere bazı yükümlülükler getirilmiş ve neticede 31.12.2018 tarihinden itibaren AKN

⁷ BTK Pazar Verileri Raporu 2018 Yılı 4. Çeyrek.

uygulamasına son verilmesine karar verilmiştir. Bu çerçevede, İSS'lere yaklaşık olarak 2 yıllık bir geçiş süreci öngörülmüş ve 31.12.2018 tarihi itibarıyla genişbant internet paketlerinde AKN uygulamasına son verilmiştir. BTK tarafından gönderilen görüşte, söz konusu tarihe yaklaştıkça işletmecilerin AKN uygulamasını içeren paketlerini abone alımına kapatması beklenirken, beklenenin aksine TTNET dahil bazı işletmeciler tarafından 31.12.2018 tarihine kadar AKN'li genişbant paketlerine taahhütlü olarak abone alımına devam edildiği ifade edilmiştir. Ancak bahse konu BTK kararı gereği, belirtilen tarihten sonra abonelere AKN'li paketlerle hizmet sunulmasının mümkün olmaması nedeniyle söz konusu AKN'li paketleri taahhütlü olarak kullanan abonelerin, işletmeciler tarafından ilave bir ücret ödemediği internet hızı üzerinden limitsiz paketlere geçirilmesi gerekmiştir. Örneğin, 31.12.2018 tarihi öncesi 8 Mbps 50 GB AKN'li paketi kullanan bir abone ilave bir ücret ödemediği bu tarihten sonra 8 Mbps limitsiz genişbant paketine geçirilmiştir. Bu itibarla, özellikle 2018 yılı Aralık ayı içerisinde abonelerin yoğun bir şekilde AKN'li paketlere verdikleri taahhütleri yeniledikleri belirtilmiştir.

- (43) AKN uygulamasının kaldırılmasının İSS'lerin Türk Telekom'dan aldığı toptan hizmetlere etkisine bakıldığında; Türk Telekom'dan gelen bilgilere göre, AKN'nin kaldırılmasının abone başı kullanım (ABK) açısından pazar ortalamasına etkisi yaklaşık % (.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. Bunun İSS'lere olan maliyet etkisi ise logaritmik transmisyon ücretlendirmesi sebebiyle ABK artışının altında kalmakta olup tüm pazar için maliyet etkisi (.....) seviyesindeyken, diğer İSS'lere etkisi (.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer bir ifadeyle, AKN'nin kaldırılmasının etkisi görece oldukça düşük kalmaktadır. Aşağıdaki tablolarda 2019 yılı ilk dört ayının ortalamasına göre AKN'nin kaldırılmasının abone başı kullanımlara ve maliyetlere olan etkisi gösterilmektedir.

Tablo 1: AKN'nin Kaldırılmasının Toptan Hizmetlere Etkisi – ABK (Kbps)

ABK (Kbps)	2019 Trend ⁸	2019 Gerçekleşme	AKN Etkisi
TTNET	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer İSS	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Türk Telekom tarafından gönderilen bilgiler

Tablo 2: AKN'nin Kaldırılmasının Toptan Hizmetlere Etkisi-Abone Başı Brüt Transmisyon Maliyeti (TL)

Abone Başı Brüt Transmisyon Maliyeti	2019 Trend	2019 Gerçekleşme	AKN Etkisi
TTNET	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer İSS	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Türk Telekom tarafından gönderilen bilgiler

Tablo 3: AKN'nin Kaldırılmasının Toptan Hizmetlere Etkisi-Abone Başı Net Transmisyon Maliyeti (TL)⁹

Abone Başı Net Transmisyon Maliyeti	2019 Trend	2019 Gerçekleşme	AKN Etkisi
TTNET	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer İSS	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Türk Telekom tarafından gönderilen bilgiler

Tablo 4: AKN'nin Kaldırılmasının Toptan Hizmetlere Etkisi – Brüt Transmisyon Maliyeti (TL)

⁸ 2019 yılının ilk dört ayı için gerçekleşen ABK değerlerinin karşılaştırıldığı 2019 trend değerleri hesaplanırken 2018 yılının aynı döneminde bir önceki aya göre gerçekleşen değişim oranları dikkate alınmıştır. Diğer işletmeciler için her işletmecinin trendi ayrı olarak hesaplandıktan sonra konsolide edilerek tablodaki "Diğer İSS" değerleri oluşturulmuştur.

⁹ Net maliyetler, Türk Telekom'un İSS'lere uyguladığı kampanyaların etkisinin brüt maliyetlere yansıtılması yoluyla hesaplanmaktadır.

Brüt Transmisyon Maliyeti	2019 Trend	2019 Gerçekleşme	AKN Etkisi
TTNET	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer İSS	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Türk Telekom tarafından gönderilen bilgiler

Tablo 5: AKN'nin Kaldırılmasının Toptan Hizmetlere Etkisi – Net Transmisyon Maliyeti (TL)

Net Transmisyon Maliyeti	2019 Trend	2019 Gerçekleşme	AKN Etkisi
TTNET	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer İSS	(.....)	(.....)	(.....)
Pazar	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Türk Telekom tarafından gönderilen bilgiler

I.5. Değerlendirme

- (44) TurkNet tarafından yapılan başvuruda iki ayrı iddia bulunmaktadır. Bunlardan ilki, esasen AKN'nin kaldırılması ile gündeme gelen, İSS'lerin toptan maliyetleri içerisinde yer alan port ve transmisyon maliyetlerinde değişiklik yapılacağına ilişkin bilginin ve Türk Telekom tarafından BTK'ya sunulacak yeni tarife tekliflerinin Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlükte olan TTNET tarafından diğer İSS'lerden daha önce bilindiği, bu durumun diğer İSS'ler için bilgi asimetrisine yol açtığı iddiasıdır.
- (45) Bu kapsamda başvuruda, TTNET'in 2019 yılında uygulanacak port ve transmisyon tarifelerini önceden bilmesi sayesinde 2019 yılı perakende tarifelerini ve ilgili kampanyaları diğer İSS'lerden önce müşterilerine duyurduğu ve bu şekilde 2018 yılı Aralık ayında hem mevcut hem de yeni abonelere satış yaparak İSS'ler aleyhine rekabetin kısıtlandığı öne sürülmüştür. Başka bir ifadeyle, toptan internet hizmetleri pazarında hâkim durumda olan Türk Telekom tarafından, aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunduğu ve perakende internet hizmetlerinde hâkim durumda olan TTNET'e toptan maliyet değişikliği bilgisinin diğer İSS'lerden önce verilmesi suretiyle ortaya çıkan bilgi asimetrisinin, TTNET tarafından kullanılarak yeni perakende tarifeler belirlenmesi ve tüketicilere duyurulması suretiyle diğer İSS'ler aleyhine kullanıldığı iddia edilmiştir. Bu çerçevede, dikey bütünlük yapıda olan ve toptan sabit genişbant internet hizmetleri üst pazarında hâkim durumda olduğu iddia edilen Türk Telekom tarafından, perakende sabit genişbant internet hizmetleri alt pazarında hâkim durumda olan TTNET lehine hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (46) Başvuruda yer alan ikinci iddia ise, Türk Telekom tarafından BTK'ya sunulan ve 13.12.2018 tarihinde tüm İSS'lere duyurulan 2019 yılında uygulanacak port ve transmisyon maliyetleri ile TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında satışını gerçekleştirdiği paketlerde fiyat sıkıştırmasının ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu ilişkindir. TurkNet'in söz konusu iddiası ise 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde fiyat sıkıştırması kapsamında değerlendirilmelidir. Söz konusu değerlendirmeye geçmeden önce, ilgili pazarlarda Türk Telekom ve TTNET'in hâkim durumda olup olmadığı incelenmiştir.

I.5.1. Hâkim Durum Değerlendirmesi

- (47) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum şu şekilde tanımlanmaktadır: *“Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü”*.
- (48) Hâkim durum değerlendirmesi yapılırken, esasen, incelenen teşebbüsün rekabetçi baskılardan ne ölçüde bağımsız davranabildiği araştırılmaktadır. Hâkim Durumdaki

Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'un (Kılavuz) 10. paragrafında hâkim durum değerlendirmesinde göz önünde bulundurulacak temel unsurlar; incelenen teşebbüsün ve rakiplerinin ilgili pazardaki konumu, pazara giriş ve pazarda büyüme engelleri ile alıcıların pazarlık gücü olarak sınıflandırılmaktadır.

- (49) Bu unsurlar çerçevesinde aşağıda, “toptan sabit genişbant internet erişim hizmetleri” ve “perakende sabit genişbant internet erişim hizmetleri” olarak belirlenen ilgili ürün pazarlarında Türk Telekom ve TNET’in konumu değerlendirilmiştir.

1.5.1.1. Toptan Sabit Genişbant İnternet Erişim Hizmetleri Pazarı

- (50) Kurulun 19.12.2013 tarihli ve 13-71/992-423 sayılı kararında, Türk Telekom’un gerek ulaştığı hane sayısı gerekse bu altyapı üzerinden hizmet alan abone sayısı bakımından oldukça yüksek pazar payına sahip olması, erişim şebekelerine yapılacak yatırımın yüksek olması ve batık maliyet oluşturması, ayrıca şebeke yatırımının önünde idari ve yasal engellerin bulunması, toptan seviyede sabit genişbant internet erişimi piyasasında yüksek kapsam ve ölçek ekonomilerinin varlığı, İSS’lerin Türk Telekom karşısında alıcı gücünün bulunmaması ve Türk Telekom’un BTK tarafından alınan 07.01.2010 tarihli ve 2010/DK.İ0/20 sayılı karar ile “Veri Akış Erişimini İçeren Toptan Genişbant Erişim Piyasası”nda etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak belirlenmiş olması dikkate alınarak, Türk Telekom’un toptan sabit genişbant internet erişim hizmetleri pazarında hâkim durumda bulunduğu hükmedilmiştir. Kararda ayrıca “*Türk Telekom’un ilgili hizmetleri sunduğu telefon şebekesinin alternatifinin kurulmasının zorluğu ve söz konusu hizmetlere ikame hizmetler sunulmasının ciddi yatırım ve zaman gerektirmesi nedeniyle, bu durumun yakın gelecekte değişmeyeceği*” değerlendirmesinde bulunulmuştur.
- (51) Nitekim anılan karardan bu yana piyasada ulaşılan sonucun değiştirilmesini gerektirecek gelişmeler yaşanmamıştır. Halen her dört genişbant internet abonesinden üçü Türk Telekom’un sahip olduğu DSL altyapısı üzerinden hizmet almaktadır. Hâlihazırda kendi altyapısını kurup işletmek suretiyle İSS’lere bakır şebeke üzerinden toptan genişbant erişim hizmeti sunan tek işletmeci Türk Telekom’dur. Bunun dışında Türk Telekom, Superonline, VodafoneNet ve Kule Hizmet ve İşletmecilik A.Ş.’nin fiber altyapısı¹⁰, Türksat’ın ise Kablo TV altyapısı bulunmaktadır.
- (52) Alternatif altyapıların ulaştığı hane sayısı veya altyapı üzerinden hizmet alan abone sayısı bakımından pazar payı bilgisine önaraştırma aşamasında ulaşılamamış olmakla birlikte Kablo TV altyapısının halen 24 ille kısıtlı olduğu, 2015-2018 yılları arasında Türk Telekom’un sahip olduğu bakır kablo ağı altyapı uzunluğunun değişmediği, buna karşın Türk Telekom ve alternatif işletmecilerin sahip oldukları fiber altyapı uzunluğunun yıllar itibarıyla arttığı bilinmektedir. Bu çerçevede fiber altyapı uzunluklarının yıllar itibarıyla değişiminin, önemli bir gösterge olabileceği kanaatine varılmıştır. Bu doğrultuda toptan seviyede sabit genişbant internet erişim hizmeti pazarında faaliyet gösteren alternatif işletmecilerin ve Türk Telekom’un sahip oldukları fiber altyapı uzunluklarına ve buna göre pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 6: Alternatif İşletmecilerin ve Türk Telekom’un Sahip Olduğu Fiber Altyapı Uzunlukları (km) ve Bu Açından Payları (%)

	2015/4		2016/4		2017/4		2018/4	
	Uzunluk	Pay	Uzunluk	Pay	Uzunluk	Pay	Uzunluk	Pay
Türk Telekom	211.528	78,9	228.407	78,5	256.474	79,0	282.022	79,5

¹⁰ 2018 yılı 4. çeyreği itibarıyla alternatif altyapı işletmecileri arasında pazar payı %5’in altında olanlara yer verilmemiştir.

Alternatif İşletmeciler	56.592	21,1	62.567	21,5	68.193	21,0	73.006	20,5
Toplam	268.120	100,0	290.974	100,0	324.667	100,0	355.028	100,0
Kaynak: BTK Pazar Verileri Raporları 2018 Yılı 4. Çeyrek								

- (53) Yukarıdaki tablodan fiber altyapı uzunluğu bakımından Türk Telekom'un payının 2015-2018 döneminde %79 düzeyinde olduğu görülmektedir. 2015 birinci çeyreği itibarıyla Türk Telekom'un fiber altyapısının eriştiği hane sayısı 3,11 milyon iken en geniş fiber optik altyapıya sahip olduğu bilinen alternatif işletmeci Superonline'in eriştiği hane sayısı 2,25 milyondur.¹¹ Türk Telekom'un fiber altyapıda da yüksek pazar payına sahip olması 19.12.2013 tarihli ve 13-71/992-423 sayılı Kurul kararından bu yana toptan seviyede sabit genişbant internet erişim pazarındaki yüksek pazar payının devamına işaret etmektedir.
- (54) Ayrıca, genel olarak erişim şebekelerine yapılacak yatırımların yüksek ve batık maliyet niteliğinde olduğu ve bu şebekelerde genellikle yüksek seviyeli ölçek ve kapsam ekonomilerinin var olduğu dikkate alındığında, Türk Telekom'un toptan seviyedeki gücünün kısa vadede değişmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Yeni bir şebeke oluştururken katlanılması gereken yatırım maliyetlerinin yanı sıra Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından verilecek olan "geçiş hakkı kullanım onayı"ni müteakip altyapının tesis edileceği taşınmazların tasarruf sahiplerinden de (Geçiş Hakkı Sağlayıcılarına-GHS) izin alınması gerekmektedir. Bunun yanında, geçiş hakkına konu güzergâhtaki taşınmazlar, aynı zamanda mera, kültür ve tabiat alanı (SİT) vb. olarak koruma altına alınmış bir taşınmaz olduğunda bu konuda ilgili kurumlardan da ayrıca izin alınması gerekmektedir. Bu bilgiler ışığında, yasal ve idari engeller, batık maliyetler, ölçek ve kapsam ekonomileri ile şebeke etkileri gibi pazar özelliklerinin toptan seviyede sabit internet erişim hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin büyümesinin ya da pazara yeni teşebbüslerin girmesinin önünde engel yarattığını söylemek mümkündür.
- (55) Hâkim durum değerlendirmesinde dikkate alınan bir diğer husus ise alıcıların gücüdür. Kurulun 19.12.2013 tarihli ve 13-71/992-423 sayılı kararında; D-Smart'ın sunduğu internet hizmetlerinin tamamında Türk Telekom'un altyapısını, TurkNet ve Superonline'nin kendi fiber altyapılarını ve Türk Telekom'un altyapısını, VodafoneNet'in ise büyük ölçüde Türk Telekom'un altyapısını kullandıklarını ifade ettikleri belirtilmektedir. Söz konusu karardan bu yana pazarda önemli bir değişiklik olmadığı ve aynı durumun günümüzde de devam ettiği, dolayısıyla DSL hizmeti sunan İSS'lerin büyük ölçüde Türk Telekom altyapısını kullandığı anlaşılmaktadır. Şekil 1'de de görüldüğü üzere Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan TTNET dışındaki İSS'lerin pazar paylarının düşük olması, toptan seviyede İSS'lere internet hizmeti sunan alternatif bir sağlayıcının bulunmaması ve İSS'lerin kısa vadede kendi altyapılarını oluşturmalarının önünde bir takım engellerin bulunması İSS'lerin alıcı gücünün oldukça düşük seviyede kaldığını göstermektedir.
- (56) Ayrıca BTK, 11.01.2013 tarihli ve 2013/DK-SRD/29 sayılı kararı ile Türk Telekom'u tekrar "Veri Akış Erişimini İçeren Toptan Genişbant Erişim Piyasası"nda EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlemiştir.
- (57) Yukarıda yer verilen bilgiler ve önceki Kurul kararları çerçevesinde, Türk Telekom'un yüksek pazar payına sahip olduğu, piyasada büyüme ve piyasaya giriş engellerinin yüksek ve alıcıların gücünün düşük olduğu, bu nedenle anılan teşebbüsün toptan sabit genişbant internet erişim hizmetleri pazarında hâkim durumda bulunduğu kanaatine

¹¹ "Bilgi Toplumuna Geçiş ve Tüketicilerin Yararına Olacak Yüksek Hızlı Genişbant Hizmetlerinin Teşvik Edilmesine Yönelik Teknik Yardım Projesi" kapsamında BTK tarafından düzenlenen 16-18.01.2017 tarihli çalışmada verilen bilgiler.

varılmıştır.

I.5.1.2. Perakende Sabit Genişbant İnternet Hizmetleri Pazarı

- (58) Perakende sabit genişbant internet hizmetleri bakımından yapılan hâkim durum değerlendirmesinde ilk olarak TTNET'in ve en yakın rakiplerinin ilgili pazardaki yıllar itibarıyla pazar paylarının incelenmesi gerekmektedir. TTNET'in pazar payı yıllar itibarıyla azalan bir seyir göstererek 2018 yılı Aralık ayında %62,17 seviyesine düşmüştür. Her ne kadar TTNET'in en yakın rakibi konumunda olan Superonline'ın pazar payı yıllar itibarıyla artış gösterse ve TTNET'in pazar payının son üç yıl içinde azaldığı görülse de hâlihazırda TTNET'in Superonline'ın (%16,46) üç katından fazla pazar payına sahip olduğu, Superonline, VodafoneNet ve Kablo TV gibi kısmi altyapı avantajına sahip İSS'ler haricindeki İSS'lerin %5'ten küçük pazar paylarının bulunduğu görülmektedir.
- (59) Piyasaya giriş engellerinin bulunup bulunmadığı incelendiğinde, perakende seviyede internet hizmeti sunulması için ilk olarak BTK'nın yetkilendirmesinin gerektiği bilinmektedir. Bunun yanı sıra, mevcut dosya kapsamında incelenen teşebbüslerin dikey bütünleşik yapıya, güçlü ve ortak bir dağıtım ağına ve geniş bir ürün portföyüne, yüksek marka bilinirliğine, finansal ve ekonomik güce sahip olmasının da piyasadaki teşebbüslerin büyümesi veya piyasaya yeni teşebbüslerin girmesi önünde giriş engeli oluşturması söz konusudur. Dolayısıyla perakende seviyede, toptan seviyedeki pazara kıyasla daha düşük seviyede de olsa, giriş engelleri bulunmaktadır.
- (60) Perakende sabit internet erişim hizmetinin alıcısı ise bireysel ve kurumsal internet kullanıcılarıdır. Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, bireysel kullanıcılar genellikle belirli bir süre taahhüt verme karşılığında indirim elde etmektedir. Bu kullanıcıların taahhüt süresi içerisinde işletmeci değişikliği yapma ihtimali düşük görülmektedir. Zira böyle bir durumda abonelerin verdikleri taahhüt karşılığında aldıkları faydaları İSS'lere iade etmeleri gerekmektedir. Taahhüt süresi sona eren kullanıcıların ise işletmeci değişikliği yapması, ancak buldukları yerde hizmet sağlayan başka bir işletmecinin bulunması durumunda mümkündür. Kurumsal kullanıcılar ise daha yüksek hız ve kapasitede internet hizmeti talep etmektedir. Bu bağlamda kurumsal kullanıcıların bireysel kullanıcılara kıyasla daha yüksek bir alıcı gücüne sahip olduğu düşünülse de pazarda oldukça yüksek sayıda bireysel ve kurumsal alıcının bulunması, alıcıların incelenen teşebbüsler üzerinde yeterli düzeyde rekabetçi baskı oluşturmadığını göstermektedir.
- (61) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, perakende sabit genişbant internet hizmetleri pazarında TTNET'in yüksek ve rakipleriyle orantısız pazar payı, piyasaya giriş engellerinin bulunması ve düşük alıcı gücü dikkate alınarak ve önceki Kurul kararlarıyla¹² benzer şekilde TTNET'in perakende sabit genişbant internet hizmetleri pazarında hâkim durumda olduğu sonucuna varılmıştır.

I.5.2. 4054 Sayılı Kanun'un 6. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

I.5.2.1. Bilgi Asimetrisinden Yararlanmak Suretiyle Hâkim Durumun Kötüye Kullanıldığı İddiasına İlişkin Değerlendirme

- (62) Başvuruda, AKN uygulamasına 31.12.2018 tarihinde son verilecek olması nedeniyle TTNET'in 04.12.2018 tarihinde perakende seviyede kampanya duyurusunda bulunduğu, anılan duyuruda 01.01.2019 tarihi itibarıyla fiyat değişikliğine gidileceğinin ancak bu tarihten önce kampanyaya katılınması halinde söz konusu fiyat değişikliğinden etkilenilmeyeceğinin ifade edildiği, böylece TTNET'in anılan duyuru ile mevcut

¹² Rekabet Kurulunun 19.11.2008 tarihli, 08-65/1055-411 sayılı, 19.12.2013 tarihli, 13-71/992-423 sayılı ve 09.02.2017 tarihli, 07-06/52-19 sayılı kararları.

müşterilerin abone ömürlerini uzattığı ve yeni abone edindiği ifade edilmiştir. Söz konusu duyuruda ayrıca 01.01.2019 tarihinden sonra bireysel ve kurumsal müşterilere uygulanacak tarifelere yer verildiği belirtilmiştir.

- (63) Başvuruda ayrıca, Türk Telekom'un 2018 yılı Aralık ayında, İSS'lere uyguladığı ve İSS'lerin toptan seviyede maliyetleri içerisinde olan port ve transmisyon tarifelerinde artışa gittiği, BTK onayına sunduğu revize teklifi 13.12.2018 tarihli e-posta ile işletmecilerle paylaştığı ifade edilmiştir. Türk Telekom tarafından port ve transmisyon ücretlerinde yapılması planlanan ve BTK'ya sunulan değişikliğin, TTNET'in perakende seviyede kampanyalarını duyurduğu tarihten (04.12.2018) sonra 13.12.2018 tarihinde İSS'lere duyurulduğu, öte yandan Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlük içinde bulunan TTNET'in port ve transmisyon ücretlerinde yapılması planlanan değişiklikten daha önce haberdar olduğu ve bu sayede Aralık ayı başında yeni tarifelerini belirleyerek müşterilere duyurduğu belirtilmiştir. Öte yandan diğer İSS'lerin, 2019 yılında uygulanacak port ve transmisyon ücretleri netleşmediğinden tarifelerini belirleyerek duyuramadığı öne sürülmüş, Türk Telekom'un diğer İSS'lere perakende seviyede stratejilerini belirleyebilecekleri geçiş süreci tanımadan TTNET tarafından perakende tarifelerin belirlenmesinin diğer İSS'leri dezavantajlı konuma düşürdüğü iddia edilmiştir.
- (64) Bu çerçevede öncelikle, AKN'nin kaldırılması sürecinde TTNET tarafından yapılan duyurulara ve kampanyalara yer verilecektir. BTK'nın 27.12.2016 tarihli ve 2016/DK-THD/518 sayılı kararı ile 31.12.2018 tarihinden itibaren AKN uygulamasına son verilmesi öngörülmüştür. Bu süreçte TTNET, internet sitesinden yaptığı duyurular ve basın açıklamaları ile AKN'nin kaldırılacağı konusunda müşterilerini bilgilendirmiştir. Bu kapsamda AKN'nin kaldırılması ile ilgili yapılmış ilk kampanyanın 04.12.2018 tarihinde internet sitesinden duyurulduğu anlaşılmaktadır. 04.12.2018 tarihli "İnternette Sınırlar Kalkıyor" başlıklı duyuruda¹³ özetle; 01.01.2019 tarihinden önce abone olmuş taahhütlü veya taahhütsüz tüm mevcut müşterilere kullanmakta oldukları pakete herhangi bir ek ücret ödemediği 01.01.2019 tarihinden itibaren limitsiz internet hizmeti sunulacağı, dolayısıyla mevcut paketlerini AKN uygulaması olmadan limitsiz olarak kullanabilecekleri belirtilmiştir¹⁴. Başka bir ifadeyle, mevcut aboneler ve 01.01.2019 tarihi öncesinde taahhütlü veya taahhütsüz paket satın alan mevcut ve yeni müşterilerin 01.01.2019 tarihinden sonra ilave ücret ödemediği AKN'siz internet erişimine sahip olacağı duyurulmuştur. Söz konusu duyuruda, başvuruda bahsedildiğinin aksine 01.01.2019'dan sonra geçerli olacak tarifelere ilişkin herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Yeni tarifelere yönelik TTNET internet sitesinde yapılan ilk duyuru ise 05.01.2019 tarihinde yapılan 15.01.2019 tarihinden sonra geçerli olacak tarifelere ilişkindir¹⁵.
- (65) BTK tarafından Kurumumuza gönderilen görüşte de bahsedildiği üzere, AKN'nin kaldırılması sürecince beklenildiğinin aksine İSS'ler tarafından AKN uygulaması içeren paketler abone alımına kapatılmamış, işletmeciler tarafından AKN'li genişbant paketlerine taahhütlü olarak abone alımına devam edilmiştir. 01.01.2019 tarihinden itibaren de söz konusu paketlerden AKN kaldırılmış, müşteriler ilave ücret ödemediği aldıkları internet hızı üzerinden limitsiz/AKN'siz internet kullanmaya başlamışlardır. Bu nedenle beklenildiği üzere müşteriler 2018 Aralık ayı içerisinde yoğun bir şekilde AKN'li paketlere verdikleri taahhütleri yenilemişler veya yeni paket satın almışlardır. TTNET de

¹³ <https://www.turktelekom.com.tr/hakkimizda/duyurular/Sayfalar/turkiye-interneti-sinirlari-kaldiriyor.aspx> (erişim tarihi: 29.05.2019)

¹⁴ Mevcut full limitsiz paketler, akıllı kota paketleri, İnternetsiz Ev Kalmasın ve İnternetsiz İşyeri Kalmasın kampanyalarındaki 4 Mbps 20 GB - 40 GB paketleri ve Milli Eğitim Bakanlığı paketlerinin düzenleme kapsamında olmadığından bu paketlerde değişiklik yapılmayacağı belirtilmiştir.

¹⁵ <https://www.turktelekom.com.tr/hakkimizda/duyurular/Sayfalar/15-Ocak-2019-tarife-duzenlemesi.aspx> (erişim tarihi: 29.05.2019)

diğer işletmeciler gibi, yukarı bahsedilen duyuru ile böyle bir uygulamaya gitmiştir. TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında yaptığı satışların 2018 yılı satışları içerisindeki oranı %(.) civarındadır. Dolayısıyla, TTNET tarafından bu dönemde yoğun paket satışı yapılmış olsa da, bu satışların 2018 yılında yapılan satışların çok büyük bir bölümünü içerdiğini söylemek mümkün değildir.

(66) TTNET'in, Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlükte olması sebebiyle port ve transmasyon maliyetlerinde yapılacak değişikliklere ilişkin bilgi sahibi olduğu, söz konusu bilgi asimetrisi nedeniyle diğer İSS'ler aleyhine rekabetin kısıtlandığı iddiasına ilişkin değerlendirmeye geçmeden önce, konu ile ilgili BTK mevzuatının incelenmesinde fayda bulunmaktadır. 11.01.2013 tarihli ve 2013/DK-SRD/29 sayılı BTK kararı ile onaylanan "Veri Akış Erişimini İçeren Toptan Genişbant Erişim Pazarı Pazar Analizi Nihai Dokümanı"nın¹⁶ (Pazar Analizi Dokümanı) Türk Telekom EPG'ye sahip işletmeci olarak belirlenmiş ve xDSL VAE hizmeti dahil ilgili genişbant erişim hizmetlerinde Türk Telekom'a bazı yükümlülükler getirilmiştir. Bunlardan "Ayrım Gözetmeme Yükümlülüğü" başlığı altında; EPG'ye sahip olan Türk Telekom'un İSS'lerin hizmet sunmaları açısından zorunlu olan unsurlara erişimlerini sağlamasının yanı sıra kendi iştiraki olan TTNET'e diğer İSS'lerle aynı koşullarda erişim hizmeti sağlamasının temininin de ilgili pazardaki rekabetin etkin bir şekilde tesis edilmesi açısından önemli bir husus olduğu ifadesine yer verilmiştir. Zira yerleşik işletmecinin ilgili pazarda rekabeti bozucu ayrımcı uygulamalara başvurmasının, alternatif işletmecilerden birtakım bilgileri saklamak ya da bazı bilgileri ayrımcı bir şekilde kullanmak suretiyle pazardaki rekabeti kendi lehine bozmasının mümkün olduğu belirtilmiş, hem iştiraki olan TTNET'e hem de diğer İSS'lere toptan pazarda hizmet sunan Türk Telekom'un, TTNET'e diğer İSS'lere göre daha avantajlı koşullarda erişim sağlaması durumunda perakende genişbant erişim hizmetleri pazarında alternatif işletmecilerin TTNET ile rekabet etmesinin olanaksız hale gelebileceği ifade edilmiştir.

(67) Bu kapsamda BTK Türk Telekom tarafından sunulacak toptan düzeydeki tarife ve kampanyaların duyurulmasına ilişkin aşağıda yer verilen yükümlülükleri getirmiştir;

"Yerleşik işletmecinin toptan pazarda sunduğu hizmetlerde yapmayı planladığı değişiklikleri ve/veya sunmayı planladığı yeni hizmetleri ve hizmetlere ilişkin tarife değişiklikleri ve kampanyalara ilişkin bilgileri kendi perakende birimlerine/iştirakine daha önce vermek suretiyle perakende pazardaki rakiplerine karşı bir avantaj sağlaması muhtemeldir. Bu itibarla, Türk Telekom tarafından, tüm İSS'lerin yeni ürünler/hizmetler ile tarifelere/kampanyalara yönelik gerekli teknik düzenlemeleri ve pazarlama, reklam vs. çalışmalarını tamamlayarak eşit koşullarda rekabet edebilmelerini teminen ayrım gözetmeme yükümlülüğü kapsamında;

- *Toptan genişbant erişim hizmetleri pazarında yeni sunulacak ürünlere/hizmetlere ilişkin teknik bilgilerin, hizmet sunumuna ilişkin koşul ve şartların ve hâlihazırda sunulan hizmetlere ilişkin yapılacak teknik değişikliklerin aksi Kurum tarafından belirtilmediği sürece yürürlüğe girmeden en az 2 ay öncesinde,*

- *Toptan genişbant erişim hizmetleri pazarında daha önce sunulmaya başlanılan toptan ürün/hizmetlere ilişkin yapılacak tarife değişikliklerinin veya kampanyaların aksi Kurum tarafından belirtilmediği sürece yürürlüğe girmeden en az 1 ay öncesinde*

kamuoyuna duyurulması gerekmektedir."

¹⁶<https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/elektronik-haberlesme-sektorunde-pazar-analizleri/vaegenisbant-pa-nd-2012.pdf> (erişim tarihi: 20.05.2019)

- (68) Dolayısıyla, BTK tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde, Türk Telekom'un maliyetlerini belirleme ve duyurma aşamasında TTNET lehine ve diğer İSS'ler aleyhine rekabeti bozucu uygulamalarda bulunması yasaklanmış, tarifelerin diğer İSS'lerin de kendi strateji ve tarifelerini belirleyebilmeleri açısından yürürlüğe girmeden en az bir ay önce duyurulması yükümlülüğü getirilmiştir.
- (69) Dosya konusunu oluşturan 2019 sonrası uygulanacak olan port ve transmisyon tarifelerinin revize edilmesi sürecine ilişkin Türk Telekom'dan toptan düzeyde uygulanan port ve transmisyon tarifelerinin BTK'ya sunulması, BTK onayı ve söz konusu tarifelerin İSS'lere duyurulma aşamaları hakkında bilgi talep edilmiştir. Türk Telekom tarafından anılan sürece ilişkin olarak;
- 31.10.2018 tarihinde resmi yazı ile BTK'nın Türk Telekom'dan revize edilecek port ve transmisyon ücretlerine ilişkin teklif sunmasını talep ettiği,
 - 23.11.2018 tarihinde Türk Telekom'un resmi yazı ile birinci revizyon teklifini BTK'ya sunduğu,
 - 13.12.2018 tarihinde port ve transmisyon tarifelerinde değişiklik yapılması için Türk Telekom tarafından BTK onayına sunulan ilk teklifin TTNET de dahil olmak üzere Türk Telekom'dan toptan seviyede hizmet alan tüm işletmecilerle e-posta ile paylaşıldığı,
 - Akabinde 19.12.2018 tarihinde BTK tarafından Türk Telekom ve İSS'lerle değerlendirme toplantıları yapılarak teklifin ilgili mevzuat kapsamında değerlendirildiği,
 - Daha sonra BTK tarafından Türk Telekom'dan teklifle ilgili detaylı bilgi, açıklama ve hesaplamalar talep edildiği ve talep edilen dokümanların BTK'ya resmi olarak gönderildiği,
 - 10.04.2019 tarihinde, bu değerlendirmeler çerçevesinde Türk Telekom'un BTK'nın şifahi talebi üzerine resmi yazı ile ikinci revizyon teklifini BTK'ya sunduğu,
 - 17.04.2019 tarihinde BTK tarafından resmi yazı ile Türk Telekom'un ikinci revizyon teklifi ile ilgili birtakım tespit ve değerlendirmelerde bulunduğu, söz konusu tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde teklifin revize edilerek tekrar sunulmasının talep edildiği,
 - Son olarak 30.04.2019 tarihinde resmi yazı ile Türk Telekom'un üçüncü revizyon teklifini BTK'ya sunduğu ve henüz söz konusu teklifin BTK tarafından kabul edilmediği,
 - Dolayısıyla hâlihazırda Türk Telekom tarafından toptan seviyede sunulan port ve transmisyon tarifelerinde herhangi bir değişikliğin bulunmadığı, 01.05.2017 tarihinden itibaren geçerli olan ve BTK'nın 26.04.2017 tarihli, 2017/DK-ETD/139 sayılı kararı ile onaylanan ücretlerin halen uygulanmakta olduğu
- ifade edilmiştir.
- (70) Bu çerçevede, Türk Telekom tarafından yukarıda anılan yükümlülöklere uygun olarak xDSL VAE port ve transmisyon tarife tekliflerinin BTK onayına sunulduğu ve tekliflerle ilgili işletmecilerin duyuru yoluyla süresi içerisinde bilgilendirildiği, BTK tarafından söz konusu tekliflerin diğer işletmeci görüşleri de dikkate alınarak aynen ya da değiştirilerek onaylanacağı ifade edilmiştir.
- (71) Nitekim Türk Telekom tarafından aktarılan süreç değerlendirildiğinde, Türk Telekom'un BTK'ya sunduğu port ve transmisyon tarife detaylarının TTNET ve diğer İSS'lere

13.12.2018 tarihinde, e-posta yoluyla duyurduğu anlaşılakta olup Türk Telekom ve TTNET'te yapılan yerinde incelemelerde alınan e-postalar¹⁷ TTNET ve diğer İSS'lerin söz konusu tarife değişikliğinden aynı zamanda haberdar olduğunu teyit etmektedir. Ayrıca dosya mevcudundan TTNET'in port ve transmisyon tarifelerindeki değişiklikten diğer İSS'lere göre daha önce haberdar olduğuna yönelik herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır. Bunun yanı sıra, 19.12.2018 tarihinde BTK tarafından Türk Telekom ve İSS'lerle teklifle ilgili değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Dolayısıyla, İSS'lerin TTNET ile eş zamanlı olarak ve BTK düzenlemesine de uygun olarak port ve transmisyon tarifelerinde yapılacak değişikliklerden haberdar olduğu anlaşılmaktadır.

- (72) Bunun yanı sıra başvuruda TTNET'in, 13.12.2018 tarihinde tüm İSS'lere port ve transmisyon tarife değişikliğinin duyurulmasından önce (04.12.2018 tarihinde) yeni tarifelerini duyurduğu ifade edilmiştir. Öte yandan, dosya kapsamında edinilen bilgilerden TTNET'in 2019 tarifelerini 04.12.2018 tarihinde veya öncesinde duyurmadığı, yeni tarifeleri 05.01.2019 tarihinde duyurduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla TTNET yeni port ve transmisyon ücretlerinden daha önce haberdar olmuş olsa dahi, kendi tarifelerini söz konusu ücretlerin tüm İSS'lere duyurulmasından sonra açıklamıştır.
- (73) Ayrıca, BTK tarafından Kurumumuza gönderilen görüşte de belirtildiği üzere, AKN'nin kaldırılması sonucunda artacak internet kullanımları nedeniyle port ve transmisyon tarifelerinde değişiklik yapılabileceğinin tüm İSS'ler tarafından tahmin edilebileceği, İSS'lerin tarifelerini belirlerken bu durumu göz önünde bulundurabileceği anlaşılmaktadır. Nitekim, TTNET tarafından, AKN'nin kaldırılması sonucu limitsiz ve kotalı tarifelerin maliyet yapısının nasıl şekilleneceğinin tam olarak bilinemediği, bu nedenle varsayımsal olarak hareket etmek durumunda kaldıkları, bu kapsamda AKN'nin kaldırılacağı, mevcut müşterilerin de bu tarihten itibaren ilave ücret ödemeden limitsiz (AKN'siz) internet kullanabileceğine ilişkin ilk duyurunun 27.11.2018 tarihinde, 01.01.2019 öncesinde yeni abone olan, taahhüdünü yenileyen veya taahhütsüz paketten taahhütlü pakete geçen müşterilerin eski tarifelerden yararlanacağına ilişkin ilk duyurunun ise 04.12.2018 tarihinde yapıldığı ifade edilmiştir. Son olarak, BTK tarafından yeni port ve transmisyon maliyetleri henüz onaylanmadığından TTNET dahil tüm İSS'ler bakımından bir belirsizliğin söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.
- (74) Türk Telekom'un toptan düzeydeki kampanyalarını belirli bir süre önce İSS'lere duyurmasının İSS'lerin perakende düzeyde etkin bir şekilde rekabet edebilmeleri açısından önemli olduğu değerlendirilmekle birlikte, gerek BTK'nın ilgili düzenlemeleri gerekse incelenen kampanyanın duyurulma süreci göz önünde bulundurulduğunda, port ve transmisyon ücretlerinin İSS'lere duyurulma zamanının İSS'lerin kendi kampanya kurgularını yapabilme noktasında makul olmadığını gösterecek bir bulgunun olmadığı kanaatine varılmıştır. Bunun yanı sıra, Türk Telekom ve TTNET'in aynı ekonomik bütünlükte olmasından dolayı, TTNET'in port ve transmisyon tarife değişikliklerinden diğer İSS'lerden önce haberdar olduğu ve perakende tarifelerini söz konusu değişiklikleri göz önünde bulundurarak belirlediği, bu şekilde ortaya çıkan bilgi asimetrisi yoluyla rakip İSS'ler aleyhine rekabetin kısıtlandığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı ve bu anlamda 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiği yönünde herhangi bir bulgunun mevcut olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.5.2.2. Fiyat Sıkıştırması İddialarına İlişkin Değerlendirme

I.5.2.2.1. Rekabet Hukukunda Fiyat Sıkıştırması

¹⁷ Söz konusu e-postalarda "kime" kısmı gizli olmakla beraber, Türk Telekom'un 17.05.2019 tarih ve 3329 sayılı Kurum kayıtlarına giren yazısında bu hususa ilişkin bilgiler mevcuttur.

- (75) Dosya kapsamında Türk Telekom ve TNET'ten oluşan ekonomik bütünlüğün fiyat sıkıştırması uygulayarak perakende pazardaki etkin rekabeti kısıtlayıp kısıtlamadığı incelenmektedir. Bu kapsamda, ilk olarak fiyat sıkıştırmasının çerçevesinin çizilmesi ve bu tür ihlallerin değerlendirilmesinde dikkate alınan kıstasların belirlenmesi gerekmektedir.
- (76) Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'un (Kılavuz) 61. paragrafında fiyat sıkıştırması "*dikey ilişkili pazarlarda faaliyet gösteren ve üst pazarda hâkim durumda bulunan bir teşebbüsün üst pazar ürünü fiyatı ile alt pazar ürünü fiyatı arasındaki marjı, alt pazarda eşit derecede etkin bir rakibin dahi kârlı bir şekilde kalıcı olarak ticari faaliyette bulunmasına imkân vermeyecek nitelikte belirlemesidir*" şeklinde tanımlanmış olup üst pazarda hâkim durumda bulunan teşebbüsün, üst pazar ürününün fiyatını yükselterek, alt pazar ürününün fiyatını düşürerek veya her ikisini aynı anda uygulayarak marj sıkıştırmasına yol açabileceği, böylece, hâkim durumdaki teşebbüsün üst pazardaki ürün üzerinde sahip olduğu pazar gücünü alt pazara aktarabileceği ve bu şekilde rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabileceği belirtilmektedir.
- (77) Kılavuz'un 62. paragrafında ise fiyat sıkıştırmasının unsurları olarak;
- Teşebbüsün bir üretim zincirinde birbiriyle bağlantılı üst ve alt pazarlarda faaliyet göstermesi,
 - Üst pazardaki ürünün alt pazarda faaliyet gösterebilmek için vazgeçilmez olması,
 - Teşebbüsün üst pazarda hâkim durumda bulunması,
 - Üst ve alt pazar ürünleri arasındaki marjın üst pazardaki hâkim durumda bulunan teşebbüs kadar etkin bir rakibin alt pazarda kar elde edemeyecek ve kalıcı şekilde faaliyet gösteremeyecek kadar düşük olması
- sayılmıştır.
- (78) Yukarıda sayılan hususların yanı sıra fiyat sıkıştırmasının unsurlarının bulunduğu durumlarda bir ihlalin var olup olmadığının tespiti için yapılacak incelemenin esasını, hâkim durumdaki teşebbüs davranışının fiili veya muhtemel rekabet karşıtı piyasa kapamaya yol açıp açmadığının incelenmesi oluşturmaktadır. Rekabet karşıtı piyasa kapama, hâkim durumdaki teşebbüsün davranışları sonucunda tüketicilerin zararına olacak şekilde mevcut ya da potansiyel rakiplerin arz kaynaklarına veya pazarlara ulaşımının zorlaştırılması ya da engellenmesidir. Tüketici zararı, fiyat artışı, ürün kalitesindeki ve yenilik düzeyindeki düşüşler, mal ve hizmet çeşitliliğinde azalışlar şeklinde gerçekleşebilir¹⁸. Kılavuz'un 26. paragrafında rekabet karşıtı piyasa kapamanın oluşup oluşmadığının değerlendirilmesinde dikkate alınacak hususlar;
- Hâkim durumdaki teşebbüsün konumu,
 - İlgili pazardaki koşullar,
 - Hâkim durumdaki teşebbüsün rakiplerinin konumu,
 - Müşterilerin ya da sağlayıcıların konumu,
 - İncelenen davranışın kapsamı ve süresi,
 - Fiili piyasa kapamayla ilgili olası deliller,
 - Dışlayıcı stratejiye dair doğrudan veya dolaylı deliller
- olarak sıralanmıştır.
- (79) Fiyat sıkıştırması analizinde esas alınan maliyetler de Kılavuz'da ifade edilmiş olup hâkim durumdaki teşebbüsün incelenen davranışı sonucunda aslında kaçınılabilecek olmasına karşın zarar ettiğinin tespitinde, uygun bir başlangıç noktası olarak ortalama

¹⁸ Kılavuz, 25. parag.

kaçınılabılır maliyet (OKM)¹⁹ ölçütünün kullanılabilmesi belirtilmiştir. Hâkim durumdaki bir teşebbüs, üretiminin tamamı veya bir kısmı için OKM'nin altında bir fiyat uyguladığı takdirde, söz konusu üretimi gerçekleştirilmeden kaçınılabılır bir zarara katlanmaktadır. Dolayısıyla OKM'yi karşılayamamak, hâkim durumdaki teşebbüsün kısa vadede feragatte bulunduğu ve eşit etkinlikteki bir rakibin zarar etmeden hedeflenen müşterilere hizmet edemeyeceğine işaret etmektedir.

- (80) İlgili pazarın koşulları dikkate alınarak bazı istisnai durumlarda Kurul tarafından kullanılması muhtemel diğer bir maliyet ölçütü ise uzun dönem ortalama artan maliyettir (UDOAM²⁰). UDOAM genellikle OKM'den yüksektir, çünkü (yalnızca incelenen dönem içerisinde katlanılan sabit maliyetleri içeren) OKM'nin aksine UDOAM, kötüye kullanma olduğu iddia edilen davranıştan önceki dönemde incelenen ürün için katlanılan sabit maliyetleri de içermektedir. UDOAM'ın ilgili maliyet ölçütü olarak kullanıldığı durumlarda, UDOAM'ı karşılayamamak hâkim durumdaki teşebbüsün söz konusu mal veya hizmetin üretilmesine ilişkin tüm maliyetleri geri almadığını ve pazarın eşit etkinlikteki bir rakibe kapatılabılır olduğunu göstermektedir. Fiyatın UDOAM'ın üzerinde olduğu durumlarda eşit etkinlikteki rakipler zarara katlanmadan faaliyetlerine devam edebileceklerinden bu durumda hâkim durumdaki teşebbüsün davranışı yıkıcı fiyatlamaya olarak değerlendirilmeyecektir.
- (81) Bunların yanı sıra, Kılavuz'da fiyat sıkıştırması davranışına ilişkin olarak dikey bütünleşik teşebbüs tarafından sunulacak haklı gerekçelerin alınacak kararda değerlendirileceği belirtilmektedir. Haklı gerekçenin fiyat sıkıştırmasının tespitinin ardından incelemeye konu teşebbüs tarafından ileri sürülmesi halinde dikkate alınacağı açıktır. Teşebbüs nesnel gereklilik veya etkinlik çerçevesinde haklı gerekçeler öne sürülebilmektedir. Kılavuz'un 63. paragrafında *“özellikle pazar koşullarının iddia konusu stratejiye sebep olduğu, üst pazar arzı ve alt pazar talebinde yaşanan değişimlerden dolayı marjın daraldığı ve/veya düşük fiyatla sunulan ürünün piyasaya yeni sunulduğu gibi hususlar”* öne sürülebilecek haklı gerekçeye örnek olarak sayılmıştır. Rekabet Kurulunun bugüne kadar aldığı kararların, Kılavuz'da fiyat sıkıştırmasına ilişkin yukarıda yer verilen hususlarla paralel olduğu görülmektedir.²¹

I.5.2.2.2. Gelir-Maliyet Analizi

- (82) Başvuruda; TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında, AKN düzenlemesinin kalkmasının perakende seviyede paket ücretlerini artıracak şekilde yarattığı algıyla mevcut paket tarifelerinden hem yeni abone alımı yaptığı hem de mevcut abonelerin taahhütlerini yenilediği ifade edilmiştir. Aynı dönemde Türk Telekom tarafından toptan seviyede port ve transmisyona tarifelerinde yapılması planlanan değişikliğe ilişkin duyuru yapıldığı ve BTK'ya sunulan yeni tarife bildiriminin iletildiği belirtilerek, 2019 yılında uygulanması planlanan yeni port ve transmisyona tarifelerinin TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında satış yaptığı paketlerde fiyat sıkıştırmasına sebebiyet verdiği iddia edilmiştir. Başka bir ifadeyle, Türk Telekom tarafından BTK'ya sunulan port ve transmisyona tarife tekliflerinin onaylanması durumunda, port ve transmisyona maliyetlerinde ortaya çıkacak artışın TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında satmış olduğu paketlerde maliyet altı fiyatlamaya neden olacağı öne sürülmüştür.

¹⁹ OKM, bir teşebbüsün belirli miktardaki bir çıktıyı üretmemesi halinde katlanmayacağı veya tasarruf edeceği maliyetler olarak tanımlanabilir.

²⁰ UDOAM ise bir firmanın belirli bir ürünü üretmek için katlandığı tüm (değişken ve sabit) maliyetlerin ortalamasıdır.

²¹ Kurulun 08-65/1055-411 sayılı TTNET-I kararı; 19.12.2013 tarihli ve 13-71/992-423 sayılı TTNET-II kararı, 09.02.2017 tarih ve 17-06/53-20 sayılı karar, 27.08.2018 tarih ve 18-29/497-238 sayılı karar, 17.10.2018 tarihli ve 18-39/621-301 sayılı karar.

- (83) Dosya kapsamında yapılan incelemelerde, Türk Telekom tarafından İSS'lere 13.12.2018 tarihinde bildirilen port ve transmisyona tarife değişikliğinin BTK tarafından onaylanmadığı ve bu sebeple uygulamaya geçmediği, hâlihazırda tüm İSS'lerin 26.04.2017 tarihli ve 2017/DK-ETD/139 sayılı BTK kararı ile onaylanan 2017 tarifeleri üzerinden ücretlendirilmeye devam edildiği anlaşılmıştır. Ayrıca Türk Telekom tarafından BTK'ya 30.04.2019 tarihinde yeni bir port ve transmisyona tarifesinin sunulduğu ve hâlihazırda BTK onayının beklenildiği öğrenilmiştir. Bu bilgiler ışığında esasen şikâyetçi tarafından iddia edilen hususun gerçekleşme imkânının ortadan kalktığı değerlendirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, başvuruda 13.12.2018 tarihinde BTK'ya sunulan port ve transmisyona tarifeleriyle TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında satış yaptığı paketlerde fiyat sıkıştırması yapması ihtimalinin olduğu iddiası, söz konusu maliyet kalemleri revize edildiği için geçerliliğini kaybetmiştir. Bununla birlikte, revize edilen ve 30.04.2018 tarihinde BTK'ya onaya gönderilen port ve transmisyona tarifeleri ile TTNET'in bazı paketlerinin fiyat sıkıştırmasına neden olup olmadığı incelenmiştir. Bunun yanı sıra, hâlihazırda uygulamada olan 2017 tarihli port ve transmisyona tarifeleri de kullanılarak fiyat sıkıştırması analizi de yapılmıştır.
- (84) TurkNet tarafından gönderilen şikâyet başvurusu herhangi bir kampanya özelinde yapılmamış olup, genel olarak TTNET'in bütün kotalı paketlerinin şikâyet kapsamında olabileceği, ayrıca 8 Mbps ve 16 Mbps hızlardaki düşük fiyatlı paketlerin daha çok fiyat sıkıştırmasına yol açabileceği beyan edilmiştir. TTNET'in sadece 2018 yılı Aralık ayında 80 adet kampanyasının satışta olduğu ve her bir kampanyanın kendi içinde hız, altyapı, kota bazında farklı kombinasyonlu çok sayıda paket içerdiği göz önünde bulundurularak çalışmanın sınırlarını belirginleştirmek adına şikâyet konusu 2018 yılı Aralık ayı döneminde TTNET tarafından mevcut ve yeni müşterilere en çok satışı yapılan kampanyalar ve paketler tespit edilerek karlılık analizi yapılmasının daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.
- (85) TTNET'in 2018 yılı Aralık ayında en çok satış yaptığı ilk üç kampanya sırasıyla Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası (%(.....)²²), İlk Ay Bizden Kampanyası (%(.....)) ve İnternetsiz Ev Kalmasın Kampanyası (%(.....)) olup ilgili kampanyaların tamamı sadece mevcut müşterilere yöneliktir. Yeni müşteri alımına yönelik olup en çok satışı yapılan kampanya ise Net Kampanya (%(.....))'dır. TTNET'ten söz konusu dört kampanyanın en çok satışı yapılan ilk beş paketi hakkında gelir ve maliyet bilgisi talep edilmiştir. Söz konusu paketlerin 16 ve 24 Mbps hızlara sahip olduğu görülmüş, başvuruda 8 Mbps hızındaki paketlerde de fiyat sıkıştırması olabileceği ifade edildiğinden, bu paketlerin yanı sıra en çok satış yapılan 8 Mbps hızındaki pakete ilişkin de bilgi istenilmiştir.
- (86) Dosya çerçevesinde özellikle, en çok satışı gerçekleştirilen ve mevcut müşterilere yönelik olan Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ile en çok satışı gerçekleştirilen ve yeni müşteri alımına yönelik olan Net Kampanya'da yer alan paketlere ilişkin karlılık hesaplaması yapılmasının yeterli olacağı kanaatine varılmıştır. İlgili paketler toptan hat kiralama (THK) ve yalın erişim yöntemleri kapsamında ayrı ayrı ele alınmıştır. Analizde kullanılan gelir ve maliyet kalemlerinin daha iyi anlaşılabilmesini teminen aşağıda öncelikle TTNET'in gelir ve maliyet kalemlerinin içeriğine ve paket bazında toplam gelir ve maliyetlerin nasıl hesaplandığına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

1.5.2.2.2.1. TTNET'in Gelir Kalemleri ve Gelirlerinin Hesaplamasında Kullanılan Yöntem

- (87) TTNET'in "Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası" ve "Net Kampanya" kapsamında

²² İlgili oranlar; her bir kampanya abone sayısının 2018 yılı Aralık ayı toplam abone sayısına oranlanmasıyla bulunmuştur.

sunduğu internet hizmetinden elde ettiği gelirler “paket gelirleri” ve “diğer gelirler” olarak iki başlık altında incelenmiştir. Paket gelirleri; internet ücreti, bağlantı ücreti, telefon/yalın internet ve devre hazırlama ücretlerinden, diğer gelirler ise modem ücreti ve VAS (*Value Added Services*) gelirleri olarak adlandırılan katma değerli hizmet gelirlerinden oluşmaktadır. Kampanya dahilinde sunulan yalın internet paketlerinde telefon aboneliği gerekmediği için telefon ücreti alınmamakta, telefon aboneliği gereken evde internet paketlerinden farklı olarak “yalın internet aylık erişim ücreti” tarife ve kampanya fiyatlarına dahil edilmektedir. Aşağıda TTNET’in ilgili kampanyalar kapsamındaki gelir kalemleri ile söz konusu gelirler üzerinden ödediği vergi ve katkı payı oranları hakkında bilgilere yer verilmektedir.

a) Paket Gelirleri

- **İnternet Ücreti:** Abonelere farklı altyapı, hız ve kotalarda (örneğin, DSL 8 Mbps ve 50 GB) verilen internet hizmeti karşılığında alınan aylık ücrettir. Bu ücret; kampanyalı ve kampanyasız dönemde farklılık göstermektedir. Bağlantı ücreti, erişim ücreti ve modem ücreti gibi ek unsurları kapsamayan gelir kalemidir. Abone ömrü boyunca oluşan ortalama internet ücreti geliri, analiz edilen kampanyanın öngördüğü indirimli internet ücretinin, indirimli ücretin geçerli olduğu ay sayısı (24 ay), indirimli dönemin bitiminden sonra geçerli olan kampanyasız ücretin ise geriye kalan abone ömrüyle ((.....) ay) çarpılması; bu iki değer toplamının ise abone ömrüne ((.....) ay) bölünmesi ile elde edilmiştir.
- **Bağlantı Ücreti:** Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası’nda alınmayıp Net Kampanya kapsamında alınan bağlantı ücreti, yeni bir aboneden (diğer İSS’lerden TTNET’e geçiş yapan aboneler hariç) internet erişiminin başlatılması için tek seferlik olarak tahsil edilen bir ücrettir. Net Kampanya kapsamında bağlantı ücreti ((.....) TL olup 24 ay boyunca aylık ((.....) TL olarak faturaya yansıtılmaktadır. Karlılık analizi kapsamında ortalama bağlantı ücreti 24 ay boyunca elde edilen bağlantı ücreti ortalama abone ömrüne bölünerek hesaplamaya ((.....) TL olarak dahil edilmiştir.
- **Toptan Hat Kiralama (Sabit Telefon Hizmet) Ücreti:** TTNET’ten internet hizmetinin yanı sıra telefon hizmeti de alan kullanıcının erişim hizmeti için aylık olarak ödediği bir ücrettir. Söz konusu ücret TTNET tarafından “ALO paket erişim ücreti” şeklinde adlandırılmıştır. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında ((.....) TL (%18 KDV ve %15 ÖİV dahil) olan ALO paket erişim ücreti ((.....) TL, Net Kampanya kapsamında ((.....) TL (%18 KDV ve %15 ÖİV dahil) olan ALO paket aylık erişim ücreti ((.....) TL olarak uygulanmaktadır. Ortalama toptan hat kiralama ücreti analiz edilen kampanyanın öngördüğü indirimli internet ücretinin (Net Kampanya ((.....) TL, Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ((.....) TL) indirimli ücretin geçerli olduğu ay sayısı (24 ay), indirimli dönemin bitiminden sonra geçerli olan kampanyasız ücretin ((.....) TL) ise geriye kalan abone ömrüyle ((.....) ay) çarpılması; bu iki değer toplanması ile çıkan sonucun ise ortalama abone ömrüne ((.....) ay) bölünmesi ile elde edilmiştir.
- **Yalın İnternet Erişim Ücreti:** Yalın internet paketlerinde sabit telefon aboneliğinin zorunlu olmaması sebebiyle aylık sabit telefon ücreti alınmamakta, bununla birlikte abonelerden erişim hizmeti için “Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti” adı altında belirli bir aylık ücret talep edilmektedir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ile sunulan yalın internet paketlerinde kampanyalı fiyata ((.....) TL (vergiler dahil), kampanyasız fiyata ise ((.....) TL (vergiler dahil), Net Kampanya kapsamında ise kampanyalı fiyata ((.....) TL (vergiler dahil), kampanyasız fiyata ise ((.....) TL (vergiler dahil) yalın internet erişim ücreti dahil edilmektedir. Ortalama yalın internet erişim

ücreti de THK ücretine benzer şekilde indirimli ve indirimsiz tarife fiyatlarının kampanyalı ve kampanyasız aylara göre ağırlıklı ortalamasının alınması ile elde edilmiştir.

- ALO Paket Geçiş Ücreti: Abonelerin erişim yöntemini değiştirerek TTNET'ten THK'lı hizmet alması halinde ödedikleri bir ücrettir²³. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında abonelere bir defaya mahsus (.....) TL'lik ALO paket geçiş ücreti yansıtılmıştır. Net Kampanya kapsamında ise söz konusu tutar (.....) TL yerine (.....) TL olarak alınmıştır. Hesaplamaya ise abone ömrüne bölünerek dahil edilmiştir.
- Yalın İnternet Devre Hazırlama Ücreti: Yalın internet hizmeti başvurularında, sabit telefon hattı ve internet hizmeti aboneliği olmayan yeni müşterilerden bir defaya mahsus alınan ücrettir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında söz konusu hizmet (.....) TL olup abone ömrüne bölünerek hesaplamaya dahil edilmiştir. Net Kampanya kapsamında ise bu hizmet ücretsiz sunulmuştur. Bu nedenle devre hazırlama ücreti hesaplamaya dahil edilmemiştir.

b) Diğer Gelirler

- Modem Ücreti: TTNET tarafından sunulan kampanyalar kapsamında talep eden abonelere sunulan modem karşılığında alınan ücrettir. Net Kampanya kapsamında alınan modem ücreti (.....) TL (24 ay*(.....) TL)'dir. Ortalama modem geliri, kampanyalı dönem boyunca modemden elde edilen toplam gelirin ortalama abone ömrüne bölünmesi ve kampanya kapsamında modem satın alan abone oranıyla ((.....)) çarpılmasıyla elde edilmiştir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında ise modem satışı bulunmamaktadır.
- VAS (Katma Değerli Hizmetler) Gelirleri: VAS gelirleri, TTNET tarafından kullanıcılarına internet hizmetine ek olarak sunulan müzik, video, eğitim platformu (vitamin), e-kitap platformu, güvenlik, ödeme hizmetleri gibi katma değerleri hizmetlerin sunumundan elde edilen gelirleri ifade etmektedir. TTNET tarafından Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında abone başına KDV'siz (.....) TL, Net Kampanya kapsamında ise (.....) TL VAS geliri elde edildiği ifade edilmiştir.

(88) TTNET'in Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında sunduğu bir ek fayda bulunmamaktadır. Net Kampanya kapsamında sunduğu ek faydaların hesaplama yöntemine ilişkin açıklamalara ise aşağıda yer verilmektedir. Söz konusu ek faydalar gelirleri azaltıcı şekilde hesaplamaya dahil edilmiştir.

- Hoş Geldin İndirimi (Cayma Bedeli Karşılama): Diğer İSS'deki internet aboneliğini sonlandırarak, Net Kampanya ile TTNET internet aboneliği olan müşterilerin diğer İSS'lerdeki iptal faturasını TTNET'teki internet aboneliğinin aktif olmasından sonraki 60 gün içerisinde e-postayla TTNET'e göndermeleri durumunda, kampanyalı fiyatlar üzerinden ek olarak faturalarına aylık (.....) TL (vergiler dahil) olacak şekilde ve toplam (.....) TL'ye kadar (vergiler dahil) indirim yansıtılmıştır. Söz konusu hizmetten faydalanan abone oranı %(.....)'dir. Bu çerçevede ilk olarak ilgili hizmetten faydalanan abone sayısının faydalanma miktarına ((.....)) göre ağırlıklı

²³ Öncesinde Türk Telekom'dan sabit telefon hattı (PSTN) olan müşterilerin TTNET'ten THK'lı internet hizmeti almaya başlaması durumunda alınan ücrettir.

ortalaması alınmış, daha sonra bulunan değer ortalama abone ömrüne bölünerek % (.....)'i alınmıştır.

- **Anlık İndirim:** Net kampanya kapsamında, çağrı merkezi veya online satış kanallarından abone olan müşterilere ve yeni siparişlerde kurulum yapılamadığından teknik sebeple iptal olan ve müşterinin yeniden abone olmaya ikna edilmesi için ayda (.....) TL olmak üzere (.....) ay boyunca toplamda (.....) TL olarak verilen indirimdir. Yalın Erişim, Alo Paket, Ev Telefonu, Bağlantı Ücreti gibi diğer hizmetlerin ücretlendirmelerinde değişiklik olmamaktadır. Kampanyadan ayrılma durumunda sağlanan (.....) TL indirim cayma bedeli hesaplamasına dahil edilmemektedir. Söz konusu indirimden abonelerin % (.....)'i faydalanmıştır. Bu kapsamda (.....) TL, önce ortalama abone ömrüne bölünmüş sonra da % (.....) ile çarpılarak hesaplamaya dahil edilmiştir.
- **Eğitim Paketi:** Talep eden müşterilere Online Eğitim Paketi seçeneklerinden sadece biri ücretsiz sunulmaktadır. Net Kampanya kapsamında abonelerin % (.....)'ü eğitim paketinden faydalanmıştır. Söz konusu eğitim paketlerinden yararlanan aboneler birim lisans maliyetlerine göre ağırlıklandırılmış, ardından ortalama abone ömrüne bölünerek bulunan değer % (.....)'ü alınmıştır.
- **3 Ay 25 GB Ek AKN:** 8 Mbps, 50GB AKN ve 24 Mbps, 35GB AKN dışındaki paketlere gelen müşteriler, talep etmeleri durumunda bu faydadan ücretsiz yararlanmaktadır. Kampanya kapsamında bu hizmetten abonelerin % (.....)'ü yararlanmıştır. TTNET'in "Transmisyon ölçümleri kullanımın en yüksek olduğu zamanlar üzerinden yapılmakta olup, ayın ilk yarısındaki kullanımlar ikinci yarısına göre daha yüksek olduğu için transmisyon faturasına baz olan ABK (Abone Başlı Kullanım) değeri ayın ilk yarısında oluşmaktadır. TTNET abonelerinin kullanımları dikkate alındığında ise abonelerin AKN'sini ayın ikinci ayında doldurduğu görülmektedir. Bu nedenle verilen ek AKN faydasının transmisyon faturasına baz olan ABK değeri üzerinde etkisi oluşmamaktadır. Ayrıca verilen ek AKN faydasının ABK üzerinde etkisi olsa dahi, paketlerin transmisyon maliyeti hesabında toplam transmisyon faturası toplam aboneye bölüldüğü için etkisi verilen ek AKN adedinin az olması dolayısı ile de paketlerin transmisyon maliyetlerini etkilemeyecektir." şeklinde izah ettiği husus benimsenmiş olup ilgili fayda hesaplamaya dahil edilmemiştir.
- **Dijital Paket:** Net Kampanya'ya gelen müşterilere, talep etmeleri durumunda Kampanya fiyatına ek olarak aylık + (.....) TL karşılığında yansıtılır. Dijital Paket içerisinde; Güvenlik McAfee Total Protection 3 Lisans, Muud Premium üyelik ve Türk Telekom Akademi Yabancı Dil İngilizce eğitim paketi bulunmaktadır. Söz konusu hizmetten faydalanan abone sayısı % (.....) olup hizmet (.....) için hesaplamaya dahil edilmemiştir.

c) Vergiler ve Katkı Payları

- **KDV:** İnternet ve modem gelirleri üzerinden %18 oranında katma değer vergisi ödenmektedir.
- **ÖİV:** İnternet gelirleri üzerinden %7,5 oranında özel iletişim vergisi ödenmektedir.
- **Evrensel Hizmet Katkı Payı:** Yıllık gelirin %1'lik bir kısmı Evrensel Hizmet Fonu olarak Hazine'ye ödenmektedir.
- **Hazine Katkı Payı:** Yıllık gelirin %0,35 oranındaki pay "idari ücret" olarak BTK'ya ödenmektedir.

I.5.2.2.2. TTNET'in Maliyet Kalemleri ve Maliyetlerinin Hesaplamasında Kullanılan Yöntem

- (89) TTNET'in Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ve Net Kampanya dahilinde sunduğu internet paketleri kapsamında katlandığı maliyetler genel olarak abonelere hizmet sunumundan kaynaklanan "perakende seviyedeki maliyetler" ile TTNET tarafından Türk Telekom'a ödenen ücretleri içeren "toptan seviyedeki maliyetler"den oluşmaktadır. Söz konusu maliyet kalemlerine ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

a) Perakende Seviyedeki Maliyet Kalemleri

- (90) TTNET'in perakende seviyedeki maliyetlerini oluşturan kalemler aşağıda sunulmuştur. Modem, kurulum, şüpheli alacak gideri ve satış primi dışındaki aylık abone başına giderler 2018 yılında yapılan toplam harcamaların aylık tutarının 2018 yılı toplam abone sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır.
- Tahsilat Komisyonu Giderleri: TTNET tarafından bayilere ödenen tahsilat komisyonlarını kapsamaktadır.
 - Yasal Takip Giderleri: Yükümlülüklerini yerine getirmeyen aboneler için başlatılan yasal süreçte katlanılan maliyetleri içermektedir.
 - Çağrı Merkezi ve Müşteri İlişkileri Giderleri: Müşteri ilişkilerinin yönetimi, çağrı merkezinin kurulması ve çağrı merkezi üzerinden yapılan satışlar kapsamında katlanılan maliyetleri içermektedir.
 - Faturalama İşlemleri, Fatura Kâğıdı ve Zarf Ücreti Giderleri: Faturalama maliyetleri, faturalama sürecinde kâğıt, zarf ve posta kalemleri için katlanılan maliyetleri içermektedir.
 - Pazarlama (İlan ve Reklam) Giderleri: TTNET markasının ve ürünlerinin tanıtımı amacıyla katlanılan tüm maliyetleri içermektedir. Kampanya bazında reklam faaliyetleri gerçekleştirilmekle beraber, reklam harcamalarındaki temel saikin abone kazanımı olması nedeniyle bahse konu maliyetin kârlılık hesaplamalarında, toplam pazarlama tüm abone sayısına ve ay sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır.
 - VAS (Katma Değerli Hizmetler) Giderleri: TTNET tarafından kullanıcılarına sunulan; müzik, video, eğitim platformu (vitamin), e-kitap platformu gibi katma değerleri hizmetlerin sunumu için katlanılan maliyetleri ifade etmektedir.
 - Operasyonel Maliyetler: TTNET'in faaliyetleri kapsamında katlandığı başta IT harcamaları (kullanılan yazılım lisansları, donanım bakım maliyetleri vb.) olmak üzere operasyonel giderleri içermektedir.
 - Satış Primi: TTNET'in satış kanallarına abone kazanımı kapsamında ödediği aktivasyon primleri satış primleri maliyet kalemini oluşturmaktadır. Kanal bazında ödenen prim miktarı değişmektedir. Toplam satış primi tutarının kampanyadan faydalanan abone sayısına bölünmesiyle bulunan abone başına aylık satış primi tutarının abone ömrüne bölünmesi ile hesaplanmıştır.
 - Modem Maliyeti: Kampanyalar çerçevesinde TTNET tarafından satılan modem başına katlanılan maliyetleri ifade etmektedir. Toplam modem maliyetinin kampanyadan faydalanan abone sayısına bölünmesiyle bulunan abone başına modem maliyetinin abone ömrüne bölünmesi ile hesaplanmıştır.
 - Kurulum Giderleri: TTNET'in yeni aboneleri için modem teslim, modem kurulum, hız testi ve gerektiğinde daire içi kablolama gibi hizmetleri nedeniyle katlandığı

maliyetleri ifade etmektedir. Söz konusu maliyet, toplam kurulum maliyetinin kampanyadan faydalanan abone sayısına bölünmesiyle bulunan abone başına kurulum maliyetinin abone ömrüne bölünmesiyle hesaplanmıştır.

- Şüpheli Alacak Gideri: Tahsili şüpheli konuma düşen alacaklara karşılık olarak tüm gelirler üzerinden ayrılan bir oran olup maliyet unsuru olarak kârlılık hesabına dahil edilmektedir. Her bir paket özelinde aylık ortalama net gelirin şüpheli alacak oranıyla çarpılması ile bulunmuştur.

b) Toptan Seviyedeki Maliyet Kalemleri

(91) İSS'ler perakende seviyede hizmet verebilmek için toptan seviyede Türk Telekom'dan birtakım hizmetler almak durumundadır. Bu bölümde toptan seviyede verilen hizmet için Türk Telekom'a ödenen ve İSS'ler için maliyet oluşturan unsurlar açıklanmıştır.

- Port ve Transmisyon Maliyetleri: BTK'nın 04.10.2016 tarihli ve 2016/DK-ETD/419 sayılı kararı doğrultusunda 14.10.2016 tarihi itibarıyla, toptan seviyede sabit genişbant internet hizmetinin sunulmasında paket bazlı tarifeden, port ve transmisyon bazlı tarifeye geçilmiştir. Söz konusu karar ile port maliyetleri abone başına sabit bir maliyet olarak düzenlenmiş olup transmisyon maliyetleri ise megabit başına belirlenmiştir. Ardından BTK'nın 26.04.2017 tarihli ve 2017/DK-ETD/139 sayılı kararı ile 01.05.2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere transmisyon ücretlerini belirlemede logaritmik ve baremli modele geçiş yapılmıştır.
- Yalın İnternet (NDSL) Erişim Maliyeti: Yalın internet hizmeti verebilmek için İSS'ler tarafından Türk Telekom'a ödenmesi gereken erişim ücretini ifade etmektedir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ve Net Kampanya'da 8-16 Mbps DSL'li paketlerde yalın internet erişim maliyeti (.....) TL, 24 Mbps Fiber'li pakette ise (.....) TL'dir. Hâlihazırda uygulamada olmayan ve BTK'ya sunulan tarife teklifi uyarınca ise her iki kampanyanın ilgili paketlerinin tamamında yalın internet erişim maliyeti (.....) TL'dir.
- Toptan Hat Kiralama (THK) Erişim Maliyeti: TTNET'in ALO Paket telefon hizmeti de alan aboneler için Türk Telekom'a erişim hizmeti karşılığında ödenen aylık maliyettir. Her iki kampanyanın ilgili paketlerinin tamamında halihazırda THK erişim maliyeti (.....) TL iken uygulamada olmayan ve BTK'ya sunulan tarife teklifinde erişim maliyeti (.....) TL'dir.
- Bistream (MetroEthernet) Maliyeti: TTNET'in Türk Telekom altyapısından veri aktarımı gerçekleştiriyor olması nedeniyle Türk Telekom'a ödenen bedeli ifade etmektedir. Söz konusu maliyet kalemi aylık ve abone başına hem Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası'nda hem de Net Kampanya kapsamında (.....) TL'dir.
- Bağlantı Maliyeti: Yeni bir aboneye internet sağlanması halinde abonenin internet erişiminin başlatılması için TTNET tarafından Türk Telekom'a tek seferlik ödenen bir maliyet kalemidir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası'nda bağlantı ücreti alınmamaktadır. Net Kampanya kapsamında ise Türk Telekom'a yeni aboneliklerde bağlantı işlemi için her bir abone başına ve tek seferlik olarak (.....) TL tutarında ödeme yapılması gerekirken Türk Telekom tarafından söz konusu ücrete ilişkin tek seferlik olmak üzere (.....) TL tutarında indirim uygulanmıştır. Kampanya kapsamında fiber paketler hariç olmak üzere TTNET ve diğer İSS'ler tarafından Türk Telekom'a herhangi bir bağlantı ücreti ödenmemektedir. Fiber paket için bağlantı ücreti ortalama abone ömrüne bölünerek hesaplamaya dahil edilmiştir.
- Yalın Devre Hazırlama Maliyeti/ THK Aktivasyon Maliyeti: Yeni aboneler için Türk

Telekom'dan alınan yalın devre hazırlama hizmeti veya telefon hizmetinin de verilmesi halinde THK aktivasyon hizmeti ücretidir. Yalın Devre Hazırlama/THK aktivasyon maliyeti tek seferlik bir maliyet olup Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası ve Net Kampanya kapsamında Yalın Devre Hazırlama/THK aktivasyon maliyeti abone başına (.....) TL'dir. Söz konusu maliyet abone ömrüne bölünerek hesaplamaya dahil edilmiştir.

- **Toptan Satış Kampanyası:** Toptan seviyedeki maliyetlerin belirlenmesinde dikkate alınan bir diğer unsur, Toptan Satış Kampanyası kapsamında Türk Telekom'un İSS'lere yönelik vermiş olduğu satış desteğidir. Söz konusu destek daha önce Türk Telekom altyapısı üzerinden internet hizmeti almayan abonelerin kazanılması karşılığında abone başına tek seferlik bir ödemeyi öngörmektedir. Bu kapsamda yapılan destek, Net Kampanya kapsamında abonenin DSL internet paketine üye olması halinde (.....) TL, fiber veya hiper internet paketlerinden satın alması halinde ise (.....) TL'dir. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası kapsamında böyle bir destek sunulmamaktadır. İlgili paketler için söz konusu satış destekleri abone ömrüne bölünerek maliyetleri azaltıcı şekilde hesaba katılmıştır.

I.5.2.2.3. Karlılık Analizine İlişkin Değerlendirmeler

- (92) Bu bölümde en çok satışı gerçekleştirilen ve mevcut müşterilere yönelik olan Hesaplı Evde İnternet Kampanyası ile en çok satışı gerçekleştirilen ve yeni müşteri alımına yönelik olan Net Kampanya'da yer alan paketlere ilişkin karlılık hesaplaması yapılmıştır. İlgili paketler THK ve yalın erişim yöntemleri kapsamında ayrı ayrı ele alınmıştır.

I.5.2.2.3.1. Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyasına İlişkin Karlılık Analizi

- (93) Hesaplı Evde İnternet Kampanyası kapsamında 2018 yılı Aralık ayı içerisinde en çok satış yapılan paketler; 16 Mbps ve 75 GB DSL ile 24 Mbps ve 35 GB Fiber paketleridir. Söz konusu paketler aynı zamanda TTNET tarafından bahse konu kampanya kapsamında tarafımıza gönderilen paketler içerisinde TTNET'in (.....) sahip paketlerdir. Söz konusu paketlere ek olarak şikayetçi tarafından örnek olarak verilen 8 Mbps hızlı paketlerin de göz ardı edilmemesi adına 8 Mbps-75 GB DSL paketi de analize tabi tutulacaktır. Bu kapsamda aşağıdaki tabloda sırasıyla "8 Mbps-75 GB DSL", "16 Mbps-75 GB DSL" ve "24 Mbps-35 GB Fiber" internet paketlerine ilişkin hesaplanan aylık ortalama gelir ve maliyet verileri ile ilgili internet paketinden elde edilen faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) ve faiz, amortisman ve vergi öncesi kar marjı (FAVÖK MARJ) bilgileri yalın internet ve evde internet (telefon dahil) seçenekleri ile yer almaktadır.

Tablo 7: Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası'nın İlgili Paketlerinin Karlılık Analizi

Gelir-Maliyet Kalemleri	8 Mbps-75 GB DSL		16 Mbps-75 GB DSL		24 Mbps-35 GB Fiber	
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
Paket Geliri (TL)						
Kampanyasız Ücret	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti	-	-	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Devre hazırlama Ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

19-22/325-144

Kampanyalı Ücret (TL) (24 Ay Boyunca)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti	-	-	-	-	-	-
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Devre hazırlama Ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti ²⁴	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer Gelirler (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Katma Değerli Hizmetler (VAS) Geliri (Vergisiz)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Ücreti (24 Ay Boyunca)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ek Fayda	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü Boyunca Ortalama Gelir (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İnternet paketi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti ve VAS Geliri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Devre Hazırlama Ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Net Gelir (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (%18)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (Modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (Yalın İnternet Erişim/ALO Paket Erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (internet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
ÖİV (Yalın internet erişim/ALO paket erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖİV (İnternet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (%1)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (Modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (Yalın İnternet Erişim/ALO Paket Erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (İnternet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (%0,35)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (Modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (Yalın İnternet	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

²⁴ TNET, abonelerden erişim yöntemini değiştirerek THK'lı hizmet alması halinde "ALO paket geçiş ücreti", yalın internet hizmeti alması halinde ise "devre hazırlama ücreti" aldığını ve mevcut müşterilere sunulan Hesaplı Evde İnternet Devam Kampanyası, İlk Ay Bizden Kampanyası ve İnternetsiz Ev Kalmasın Kampanyası ile beraber erişim yöntemini değiştiren abonelerin sayısının kampanya satışları içindeki payının %(.....) olduğunu beyan etmiştir. Bu bilgi ışığında devre hazırlama geliri ve maliyeti %(.....) ile çarpılarak hesaplanmıştır.

19-22/325-144

Erişim/ALO Paket Erişim)						
Hazine Katkı Payı (İnternet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Perakende Seviyedeki Maliyetler (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tahsilat Komisyonu	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yasal Takip Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Çağrı Merkezi ve Müşteri İlişkileri Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Faturalama İşlemleri, Fatura Kağıdı ve Zarf Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pazarlama (İlan ve Reklam) Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
VAS Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Operasyonel Maliyetler	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Satış Primi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şüpheli Alacak Gideri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kurulum Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toptan Seviyedeki Maliyetler (2017 tarihli port ve transmisyön tarifesi kapsamında- TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Port	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Transmisyön	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın Erişim Maliyeti/ALO Paket Erişim Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bitstream Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Devre Hazırlama Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Bağlantı Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Satış Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
FAVÖK Marjı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toptan Seviyedeki Maliyetler (30.04.2019 tarihinde BTK'ya sunulan port ve transmisyön tarifesi kapsamında-TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Port	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Transmisyön ²⁵	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın Erişim Maliyeti/ALO Paket Erişim Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bitstream Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

²⁵ Türk Telekom tarafından mevcut tarifede 750 Kbps olan lineer ücretlendirmeye geçiş bareminin transmisyön tarife teklifinde 1050 Kbps seviyesine yükseltildiği, bu durumda abone başına kullanımı (abk) 750 - 1050 Kbps arasında olan/olacak olan tüm işletmecilerin logaritmik Barem 4 yerine Barem 3'den ücretlendirileceği, dolayısıyla tarife teklifi kapsamında transmisyön maliyetlerinde bir düşüş yaşanmasının beklendiği ifade edilmiştir. Bu bilgi ışığında en riskli senaryo varsayımı altında yeni tarife teklifi bazında yapılan hesaplamalar için transmisyön maliyeti mevcut tarife döneminde gerçekleşen veri olarak hesaplamaya dâhil edilmiştir.

Devre Hazırlama Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Bağlantı Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Satış Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK Marjı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüs tarafından gönderilen veriler çerçevesinde hesaplanmıştır.						

(94) Yukarıdaki tablolardan görüleceği üzere, TTNET tarafından Hesaplı Evde İnternet Kampanyası kapsamında sunulan,

- 8 Mbps-75 GB DSL yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 8 Mbps-75 GB DSL THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 16 Mbps-75 GB DSL yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 16 Mbps-75 GB DSL THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dur.
- 24 Mbps-35 GB Fiber yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 24 Mbps-35 GB Fiber THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.

(95) Dolayısıyla incelenen üç paket bakımından TTNET'in hem yalın internet hem de THK'lı internet seçeneklerinde pozitif karlılıkta olduğu söylenebilecektir.

I.5.2.2.3.2. Net Kampanyaya İlişkin Karlılık Analizi

(96) Net Kampanya kapsamında 2018 yılı Aralık ayı içerisinde en çok satış yapılan 8 Mbps 75 GB DSL, 16 Mbps 50 GB DSL ve 24 Mbps 35 GB Fiber paketleri kapsamındaki karlılık analizi aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Söz konusu paketler aynı zamanda TTNET'in şirket içi karlılık analizinde de en düşük kar marjına sahip paketlerdir. Tabloda internet

19-22/325-144

paketlerine ilişkin hesaplanan aylık ortalama gelir ve maliyet verileri ile ilgili internet paketinden elde edilen faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) ve faiz ve vergi öncesi kar marjı (FAVÖK MARJ) bilgileri yalnız internet ve evde internet (telefon dahil) seçenekleri ile yer almaktadır.

Tablo 8: Net Kampanya'nın İlgili Paketlerinin Karlılık Analizi

Gelir-Maliyet Kalemleri	8 Mbps-75 GB DSL		16 Mbps-75 GB DSL		24 Mbps-35 GB Fiber	
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
Paket Geliri (TL)						
Kampanyasız Ücret	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Devre hazırlama ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti ²⁶	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kampanyalı Ücret (TL) (24 Ay Boyunca)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Devre Hazırlama Ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
Diğer Gelirler (TL)						
Katma Değerli Hizmetler (VAS) Geliri (Vergisiz)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Ücreti (24 Ay Boyunca)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-) Ek Faydalar	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Eğitim Paketi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Cayma bedeli Karşılama	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Anlık İndirim	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Dijital paket	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ek AKN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü Boyunca Ortalama Gelir (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İnternet Paketi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Ücreti ve VAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın İnternet Aylık Erişim Ücreti/ALO Paket Aylık Erişim Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

²⁶ Devre hazırlama maliyeti ve geliri Net Kampanya'nın yeni müşteri alımına yönelik olması göz önünde bulundurularak hesaplamaya kampanya kapsamında tüm abonelerden alındığı varsayılarak dâhil edilmiştir.

19-22/325-144

Yalın İnternet Devre Hazırlama Ücreti/ALO Paket Geçiş Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Net Gelir (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (%18)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (yalın internet erişim/ALO paket erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KDV (internet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖİV	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖİV (yalın internet erişim/ALO paket erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖİV (İnternet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (%1)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (Modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (yalın internet erişim/ALO paket erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Evrensel Hizmet Fonu Katkı Payı (internet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (%0,35)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (Modem)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (yalın internet erişim/ALO paket erişim)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Hazine Katkı Payı (internet)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Perakende Seviyedeki Maliyetler (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Abone Ömrü (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
İndirimli Dönem (Ay)		(.....)		(.....)		(.....)
	Yalın	THK	Yalın	THK	Yalın	THK
Tahsilat Komisyonu	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yasal Takip Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Çağrı Merkezi ve Müşteri İlişkileri Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Faturalama İşlemleri, Fatura Kağıdı ve Zarf Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pazarlama (İlan ve Reklam) Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
VAS Giderleri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Operasyonel Maliyetler	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Satış Primi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Modem Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Şüpheli Alacak Gideri	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kurulum Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toptan Seviyedeki Maliyetler (TL) (2017 tarihli port ve transmision tarifesi kapsamında)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Port	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Transmision	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın Erişim Maliyeti/ALO Paket Erişim Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bitstream Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Devre Hazırlama Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

(-)Toptan Bağlantı Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Satış Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK Marjı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toptan Seviyedeki Maliyetler (TL) (30.04.2019 tarihinde BTK 'ya sunulan port ve transmisyon tarifesi kapsamında)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Port	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Transmisyon	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalın Erişim Maliyeti/ALO Paket Erişim Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bitstream Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Devre Hazırlama Ücreti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bağlantı Maliyeti	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Bağlantı Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(-)Toptan Satış Kampanyası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK (TL)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FAVÖK Marjı (%)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüs tarafından gönderilen veriler çerçevesinde hesaplanmıştır.						

(97) Yukarıdaki tablolardan görüleceği üzere, TTNET tarafından Net Kampanya kapsamında sunulan,

- 8 Mbps-75 GB DSL yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 8 Mbps-75 GB DSL THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dur.
- 16 Mbps-75 GB DSL yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'tür.
- 16 Mbps-75 GB DSL THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.
- 24 Mbps-35 GB Fiber yalın internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.

- 24 Mbps-35 GB Fiber THK internet paketinden; mevcut port ve transmisyon tarifesi üzerinden abone başına (.....) TL kar elde edilmiş olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı ise %(.....) seviyesinde gerçekleşmiştir. BTK onayına gönderilmiş uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında ise abone başına kar (.....) TL olup söz konusu pakete ilişkin kar marjı %(.....)'dir.

- (98) Dolayısıyla incelenen üç paket bakımından TTNET'in hem yalın internet hem de THK'lı internet seçeneklerinde mevcut tarife ve uygulamada olmayan port ve transmisyon tarife teklifi kapsamında pozitif karlılıkta olduğu görülmektedir.
- (99) Genel olarak değerlendirildiğinde; TTNET'in 2018 yılı Aralık ayı içerisinde hem yeni hem mevcut müşterilere yönelik en yüksek satış gerçekleştirdiği kampanyalarında en çok satılan ve TTNET'in şirket içi karlılık analizlerinde de en düşük kar marjına sahip paketler kapsamında yapılan karlılık analizlerinden; TTNET'in gerek mevcut port ve transmiyon tarifesi gerekse uygulamada olmayıp BTK onayına gönderilen tarife teklifi kapsamında fiyat sıkıştırması yapmadığı anlaşılmaktadır.²⁷
- (100) Sonuç olarak, yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler neticesinde, Türk Telekom ve TTNET'den oluşan ekonomik bütünlüğün bilgi asimetrisi ve fiyat sıkıştırması yoluyla rakip İSS'ler aleyhine 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (101) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

²⁷ Ek olarak 24 Mbps hızlı fiber internet yalın erişim ücreti tarife teklifinde mevcut tarifeden daha düşük belirlenmiştir.